

Valtioneuvoston EU-sihteeristö

EDUSKUNTAKIRJELMÄ VNEUS2003-00585

VNEUS Salovaara Jukka

11.04.2003

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

Asia

Komission vuotuinen toimintastrategia 2004

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään eduskunnalle perustuslain 97 §:n mukaisesti "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Toimintastrategia vuodeksi 2004" suomeksi ja ruotsiksi sekä siitä laadittu perusmuistio.

EU-asioiden valtiosihteeri

Alec Aalto

LIITTEET 3 kpl

VNEUS Salovaara Jukka

11.04.2003

Asia

Komission vuotuinen toimintastrategia 2004

Kokous

Liitteet

Viite

Käsittelyvaihe ja käsittelyn tarkoitus:

Komissio antoi 5.3.2003 tiedonannon toimintastrategiastaan vuodelle 2004 ja se esiteltiin yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostolle 19.3.2003. Yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvosto käsittelee toimintastrategiaa yksityiskohtaisemmin 19.-20.5.2003.

Asiakirjat:

Komission tiedonanto: vuotuinen toimintastrategia 2004; COM(2003) 83 final

Käsittelijä(t):

VNEUS/Markku Keinänen, Jukka Salovaara

Suomen kanta/ohje:

Komission vuotuisen toimintastrategian käsittelyssä Suomi esittää seuraavia näkökohtia komission toiminnan painopisteistä:

Suomi pitää komission toimintastrategiassaan ilmaisemia painopisteitä oikeasuuntaisina. Komission keskeisimmät painopisteet ovat samansisältöiset kuin vuodelle 2003, eli laajentuminen, vakaus sekä kestävä kasvu. Komissio on oikeassa nostaessaan laajentumisen tärkeimmäksi painopisteekseen. Suomi tukee komissiota sen pyrkimyksessä vaivaa, että uudet jäsenmaat toteuttavat jäsenyysvelvoitteensa järjestelmällisesti. Vakauden osalta yhdyimme komission näkemykseen, että keskeinen vakautta lisäävä tekijä on taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen lujittaminen ja kansalaisten hyvinvoinnin takaaminen.

Komissio painottaa oikealla tavalla Tampereen Eurooppa-neuvostossa hyväksytyyn oikeus- ja sisäasioita koskevan ohjelman toimeenpanon vauhdittamista, jotta vuoden 2004 tavoiteaikataulussa pysytään.

Kestävän kasvun osalta Suomi korostaa tarvetta katsoa kilpailukykyyn vaikuttavia eri hankkeita keskitetympin ja päällekkäisyyksiä karsien. Mielestämme Lissabonin-strategian ja kilpailukykyyn edistämisen tulisi näkyä selkeämmin komission toiminnan painopisteissä ja budjetissa. Myös komission organisaatorakenteen uudistamista pitäisi harkita paremmin kilpailukykytavoitteita palvelevaksi. Tavoitteiden saavuttamisen kannalta on tärkeää, että talouden vakauttamista koskevista sitoumuksista pidetään kiinni, jotta talouskasvu vauhdittuu ja työllisyyttä ja osaamista koskevista tavoitteista kyetään pitämään kiinni. Kevään Eurooppa-neuvoston valmisteluja tukisi komission synteesiraportin aikaistaminen, jotta neuvoston eri kokoonpanoilla olisi paremmat edellytykset laatia kontribuutionsa Eurooppa-neuvoston valmistelua varten nykyistä aikaisemmassa vaiheessa.

Suomi pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimukset on liitetty sekä vakauden edistämiseen että kestäväan kasvuun. Uusia toimenpiteitä tarvitaan erityisesti työllisyyspolitiikan, sosiaalisen suojelun ja tasa-arvon osalta. Terveystieteiden yhteistyön lisääntymisessä on tärkeää, että komissio huomioi jäsenvaltioiden toimivallan terveystieteiden järjestämisessä. Suomi tukee komissiota ympäristöterveyden edistämässä.

Yksityiskohtaisia huomioita:

Uudet naapurit: komissio valmisteleekin kokonaisvaltaista lähestymistapaa niille unionin naapureille, jotka eivät ole liittymässä unioniin. Komissio lähtee siitä, että tämä politiikka kattaisi laajentuneen unionin naapurit sekä Itä-Euroopassa että Välimeren-alueella. Suomi katsoo, että unionin laajentuminen vaikuttaa eniten Valko-Venäjään, Ukrainaan ja Moldovaan, ja näiden vielä kehittymättömien EU-suhteiden on oltava keskeisellä sijalla tämän uuden politiikan toteuttamisessa. Venäjällä tulee olla erityinen asema naapuruuspolitiikassa. Suomi pitää tärkeänä, että EU:n itäraja varten kehitetään uusi ulkoraja-alueohjelmaintstrumentti (ns. proximity instrument), joka mahdollistaa yhteistyön rahoittamisen samasta ohjelmasta ulkorajan molemmilla puolilla.

Telekommunikaatiosektori: Komissio sai Brysselin 21.3.2003 Eurooppa-neuvostolta toimeksiannon telekommunikaatiosektorin toimintaedellytysten kohentamiseksi mm. 3G-kysymyksissä. Suomelle on tärkeää, että komissio toimii tämän mukaisesti ja se ilmaisee selkeästi toimintastrategian syksyksi valmisteltavassa uudessa versiossa.

Bioteknologia: bioala on todettu Euroopan kilpailukyyn kannalta keskeiseksi tulevaisuuden alueeksi ja sen edistäminen tulisi näkyä komission painopisteissä.

Kestävä kehitys: pidämme tärkeänä, että Johannesburgin huippukokouksen velvoitteiden seurannassa komissio huomioi riittävällä tavalla tiedonannossa mainittujen EU:n vesi- ja energia-aloitteiden lisäksi kestäväan kulutusta ja tuotantoa koskevan 10-vuotisen puiteohjelman.

Vaikutusarviointit: komission tarkoitus ryhtyä keskeisen ohjelmiansa kattavaan vaikutusarviointiin on kannatettava ja askel oikeaan suuntaan. Suomi on pitänyt tärkeänä, että hankkeiden taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristövaikutusten arviointi omaksuttaisiin systemaattiseksi menettelyksi uusissa lainsäädäntöhankkeissa ja vaikuttavuusarvioinnilla pidetään huolta kilpailukyvästä.

Tutkimuspolitiikka: komission toiminnan painopisteen tulisi olla tutkimuksen kuuden puiteohjelman toimeenpanossa. Avoimen koordinaation käyttö pitää sitoa Lissabonin-strategian tutkimusta ja tuotekehittelyä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen.

Liikennepolitiikka: Suomi pitää tärkeänä, että EU:n harvaanasuttujen reuna-alueiden tarpeet otetaan huomioon yleiseurooppalaisia verkkoja (TEN) koskevia suuntaviivoja uudistettaessa. Itämeren pitää olla laajentuneessa unionissa yksi TEN-politiikan painopisteistä. Liikenteen hinnoittelussa on tärkeää, että hinnoittelusta ei muodosteta esteitä sisämarkkinoille pääsille kaikkialta unionin alueilta.

Meriturvallisuus on tärkeä toiminnan painopiste ja on tärkeää, että sen parantamiseksi toimitaan yhteistyössä myös EU:n naapurimaiden kanssa. Suomi ei pidä komission ajatusta oman öljyntorjuntakapasiteetin hankinnasta EU:n meriturvallisuusvirastolle hyvänä, koska se sopisi huonosti virastolle ajateltuun tehtävään lähinnä säännöstöä valvovana viranomaisena. Komissio indikoi, että tähän tarkoitukseen pitäisi ohjata 20 meuron lisämääräraha meriturvallisuusvirastolle, mitä Suomi ei pidä perusteltuna ottaen huomioon viraston tehtäväkentän. Määrärahatarpeita käsitellään budjettiprosessissa.

Pidemmälle tarkasteluvälille 2004-2006 osuvista painopisteistä Suomi pitää tärkeänä mm. komission korostamaa Lissabonin-strategian välitarkastelua vuonna 2005.

Suomi korostaa, että neuvoston toiminnan kehittämisen rinnalle myös komission hallinnonuudistuksessa on saatava tuloksia aikaan osana valmistautumista laajentumiseen.

Pääasiallinen sisältö:

Komissio aloitti vuotuisen toimintastrategian laatimisen vuonna 2001 (vuodelle 2002). Nyt kyseessä on kolmas komission toimintastrategia, joka kattaa vuoden 2004. Neuvostolle hyväksytään joulukuussa 2003 ensimmäinen kolmivuotinen strateginen ohjelma, minkä takia komissio ottaa vuodelle 2004 laaditussa toimintastrategiassaan esille myös joitakin keskeisiä vuosille 2004-2006 osuvia hankkeita. Tämä on tärkeää myös Suomen tulevan puheenjohtajakauden suunnittelua ajatellen.

Komissio esitteli vuoden 2004 toimintastrategian yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostolle 19.3.2003. Komissio käy huhti-kesäkuussa 2003 vuoropuhelua neuvoston sekä Euroopan parlamentin kanssa vuoropuhelua toimintastrategian painopisteistä ja laatii tämän perusteella uuden version syyskuksi 2003. Tämä toimintastrategia toimii pohjana komission vuoden 2004 lainsäädäntö- ja työohjelman laatimiselle. Yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvosto käsittelee toimintastrategiaa yksityiskohtaisemmin 19.-20.5.2003.

Vuoden 2004 toimintastrategiassa komissio asettaa keskeisiksi painopisteiksi laajentumisen toteuttamisen, vakauden edistämisen sekä kestävän kasvun:

Laajentuminen: komissio valvoo, että uudet jäsenmaat toteuttavat jäsenyysvelvoitteensa järjestelmällisesti. Jäsenyysvelvoitteiden toteuttamisen valvonnassa erityiset painopisteet ovat elintarviketurvallisuus, ympäristö, sisämarkkinat, työllisyys ja sosiaalipolitiikka.

Komission valmistautuu myös siihen, että se kykenee toimielimenä hoitamaan uusien jäsenmaiden mukaantulon tehokkaalla tavalla ja viimeistelee tämän edellyttämät hallinnolliset valmistelut. Laajentuminen edellyttää komission näkemyksen mukaan mm. rakennepolitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan kaltaisten keskeisten ohjelmien sopeuttamista laajentuneen unionin tarpeisiin sekä uusien jäsenmaiden Schengen-vahtiin tarkastamista.

Vakaus: komissio pyrkii vakauden edistämiseen sekä ulkoisissa että sisäisissä toimissaan. Ulkosuhteissa komissio pyrkii uuden kokonaisvaltaisen naapuruuspolitiikan määrittelyyn unionin lähinaapureiden kanssa sekä idässä että etelässä. Komissio kutsuu tätä ystäväpiiriksi (ring of friends), joka ulottuu Muurmanskista Marrakeshiin. Sisäisessä toiminnassa komissio korostaa oikeus- ja sisäasioita koskevan yhteistoiminnan eteenpäinviemistä Tampereen Eurooppa-neuvoston päätösten mukaisesti. Tälle oikeus- ja sisäasioiden toimintaohjelmalle pitää myös valmistella jatkoa ns. Tampere II -ohjelman muodossa.

Kestävä kasvu: kestävä kasvu kattaa laaja-alaisen toimenpidekokoelman, jossa komissio pyrkii mm. talouspolitiikan koordinaation tehostamiseen, kestävän kehityksen strategian välitarkasteluun, tutkimuspolitiikan kehittämiseen, kemikaalilainsäädännön kehittämiseen, avaruuspolitiikan kehittämiseen sekä hyvään WTO-neuvottelutulokseen.

Kansallinen käsittely:

EU-koordinaattorit (kirjalliset kommentit 4.-7.4.; EU-asioiden komitea 11.4.2003)

Eduskuntakäsittely:

Suomen alustavat kannat komission vuotuisen toimintastrategiaan on käsitelty 18.-19.3.2003 yleisten asiain ja ulkosuhdeneuvoston eduskuntakäsittelyn yhteydessä (SUO 140/2002 vp)

Taloudelliset vaikutukset:

Taloudellinen merkitys ilmenee vuoden 2004 budjetin käsittelyssä. Komissio ottaa toimintastrategiasta saadun palautteen huomioon, kun se viimeistelee budjettiesityksensä sekä laatii työohjelmansa vuodelle 2004.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Komission toimintastrategia vuodelle 2004 on kolmas komission laatima vuotuinen toimintastrategia. Toimintastrategian kautta komissio hakee sekä neuvoston että Euroopan parlamentin näkemyksiä toimintansa suuntaamiseksi. Tämä vuoropuhelu tapahtuu huhtikuussa 2003.

Toimintastrategia on vakiintunut uutena välineenä komission painopisteiden arvioimisessa ja vahvistaa myös komission budjettiesityksen viimeistelyn poliittista ohjausta. Komissio ilmaisee toimintastrategiassa näkemyksensä erilaisista resurssiratkaisuista, mutta toimintastrategian käsitteleminen ei kuitenkaan merkitse neuvoston hyväksyntää näille yksityiskohtaisille ratkaisuille, vaan ne käsitellään normaalisti budjetti-prosessissa.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.3.2003
KOM(2003) 83 lopullinen

**KOMMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE**

Toimintastrategia vuodeksi 2004

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto	3
2.	Unionin tila vuonna 2004 – Prodin komission toimikauden päättäminen	4
3.	Vuoden 2004 poliittiset painopistealueet: liittyminen toteutuu	5
3.1	Kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen	6
3.2	Vakaus.....	7
3.3	Kestävä kasvu	10
4.	Monivuotiset toimintasuunnitelmat ja Euroopan unionin monivuotisen ohjelmasuunnittelun edistäminen.....	12
5.	Aloitteiden valinta laajennettua vaikutustenarviointia varten vuoden 2004 toimintastrategiassa	15
6.	Rahoitus ja henkilöresurssit laajentuneessa unionissa: vuoden 2004 toimintastrategiaan pohjautuva kokonaiskehys	16
6.1	Henkilöresurssien yleiset puitteet	16
6.1.1	Kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen	17
6.1.2	Panostus painopistealueiden 2 ja 3 keskitettyihin tarpeisiin	18
6.1.3	Kolmen painopistealueen käytettävissä oleva kokonaishenkilöstö.....	19
6.1.4	Hallinnonuudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät tarpeet.....	19
6.1.5	Otsakkeen 5 tilanne	20
6.1.6	Toiminnan eriyttämisestä vapautuvien resurssien jakaminen.....	21
6.1.7	Pääosastojen ulkosuhteiden tilanne.....	22
6.2	Rahoitus: haastava kehys vuodeksi 2004.....	22
6.2.1	Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: liittyminen	25
6.2.2	Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: vakaus.....	27
6.2.3	Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: kestävä kasvu	29

1. JOHDANTO

Komission hyväksymä vuotuinen toimintastrategia on ensimmäinen vaihe strategisen suunnittelun ja ohjelmoinnin kierroksella, joka toteutettiin ensimmäisen kerran vuonna 2001. Toimintastrategiassa pyritään määrittelemään komission toiminnan ensisijaiset tavoitteet ja varmistamaan, että toimintaehdotukset ja vastaavat resurssit ovat keskenään tasapainossa vuodeksi 2004 yksilöityjen ensisijaisten tavoitteiden toteuttamiseksi.

Vuoden 2004 toimintastrategian tavoitteet ovat seuraavat:

- määritetään vuoden 2004 toiminnan ensisijaiset tavoitteet,
- yksilöidään keskeiset toimintaehdotukset, jotka edistävät tavoitteiden toteuttamista,
- päätetään kyseisen vuoden budjettikehyksistä siten, että otetaan huomioon yhtäältä tarve varmistaa tärkeimpiin aloitteisiin tarvittavat resurssit ja toisaalta meneillään olevien toimien sekä tavoitteissa tapahtuvien merkittävien muutosten vaatimat resurssit, rajalliset rahoitusmahdollisuudet huomioon ottaen,
- annetaan suuntaviivoja rahoitusta koskevaa ohjelmasuunnittelua varten,
- selvitetään, mitä laajennettuja vaikutustenarviointeja tulisi tehdä vuonna 2004 käsiteltäviksi otettavien ehdotusten osalta,
- edistetään Euroopan unionin monivuotisen ohjelmasuunnittelun valmistelua jaksolle 2004–2006.

Vuotuisessa toimintastrategiassa asetetaan puitteet budjetti- ja lainsäädäntökierrosta varten. Sen viimeistely tapahtuu samanaikaisesti yhtäältä budjetin hyväksymisen ja toisaalta komission lainsäädäntö- ja työohjelman esittämisen kanssa.

Vuotuisen toimintastrategian hyväksymistä seuraavat vaiheet ovat alustavan talousarvioesityksen valmistelu ja toimielinten väliset keskustelut vuotuisessa toimintastrategiassa päätettyjen tavoitteiden perusteella. Komissio esittää vuotuisen toimintastrategiansa Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty helmikuussa. Tämän jälkeen komission puheenjohtaja avaa vuotuisesta toimintastrategiasta keskustelun yleisten asioiden neuvostossa ja Euroopan parlamentin täysistunnossa.

Seuraavien kolmen kuukauden aikana komissio käy vuotuisesta toimintastrategiastaan keskusteluja parlamentin ja neuvoston kanssa. Komission jäsenet käynnistävät kahdenväliset keskustelut niiden parlamentin valiokuntien kanssa, joiden toimialaan vuotuisen toimintastrategian ensisijaisten tavoitteiden täytäntöönpano kuuluu. Lisäksi komissio käynnistää vastaavanlaiset keskustelut neuvoston ja niiden kahden jäsenvaltion kanssa, jotka toimivat neuvoston puheenjohtajina vuotuisen toimintastrategian voimassaoloaikana. Tänä vuonna komissio pyrkii ensimmäistä kertaa ulottamaan keskustelunsa Euroopan unionin tulevaisuudennäkymiin 2004–2006 edistääkseen Euroopan unionin ensimmäistä

monivuotista poliittista ohjelmasuunnittelua. Komissio tutkii muiden toimielinten kanssa – toimielinten sopimuksesta käynnissä olevan keskustelun puitteissa – miten tämän uudenlainen pidemmän aikavälin suunnittelu voitaisiin toteuttaa tyydyttävästi kaikkien toimijoiden osalta.

Syyskuussa komissio laatii Euroopan parlamentille ja neuvostolle tilannekatsauksen, jossa tarkastellaan edellä mainittujen keskustelujen tuloksia. Katsauksessa esitellään keskeiset lainsäädäntöehdotukset, jotka komissio aikoo ottaa lainsäädäntö- ja työohjelmaansa, ja tarvittaessa saatetaan poliittiset painopistealueet ajan tasalle seuraavaa vuotta varten sekä tarkastellaan mahdollisia resursseihin liittyviä vaikutuksia. Kierros päättyy lainsäädäntö- ja työohjelman hyväksymiseen. Ohjelmassa komissio ilmoittaa talousarviomenettelyn ja toimielinten välisten keskustelujen perusteella ne toimet, joita se aikoo viedä eteenpäin tulevana vuonna. Kierros muodostaa perustan komission pääosastojen ja yksiköiden toimintasuunnitelmien laatimiselle: ne siirtävät poliittiset painopistealueet vuotuisiin hallintosuunnitelmiinsa. Vuotuisten hallintosuunnitelmien toteuttamisesta raportoidaan puolestaan vuotuisissa toimintakertomuksissa. Komissio hyväksyy niistä tehdyn yhteenvedon, joka annetaan tiedoksi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle.

2. UNIONIN TILA VUONNA 2004 – PRO DIN KOMISSIION TOIMIKAUDEN PÄÄTTÄMINEN

a) Vuosi 2004 on Euroopan unionille historiallisesti tärkeä. Siihen liittyvät seuraavat kolme leimaa-antavaa tapahtumaa:

- Edellyttäen, että liittymissopimuksen ratifiointiprosessi saatetaan päätökseen, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro liittyvät Euroopan unioniin 1. toukokuuta 2004. Tämä on käännekohta Euroopan historiassa, Itä- ja Länsi-Euroopan välisen liiton syntymähetki. Euroopan unioni, johon kuuluu 25 jäsenvaltiota ja 455 miljoonaa kansalaista, saa itselleen uuden maanosan laajuisen vastuun ja poliittisen johtoaseman.
- Kesäkuussa 2004 kansalaiset valitsevat Euroopan parlamenttiin 732 jäsentä. Euroopan parlamentti puolestaan hyväksyy uuden komission nimitykset eli yhden jäsenen jokaisesta jäsenvaltiosta. On äärimmäisen tärkeää, että laajentuneen Euroopan unionin kansalaiset tuntevat unionin reagoivan heidän tarpeisiinsa ja huolenaiheisiinsa tällä merkittävällä hetkellä. Tästä johtuu ennennäkemätön tarve pyrkiä keskusteluyhteyden kansalaisten kanssa.
- Valmistelukunnassa ja hallitustenvälisessä konferenssissa tehtävän työn päätyttyä saattaa vuonna 2004 olla jäsenvaltioiden ratifiointia varten valmiina uusi perustamissopimus, jossa määritetään Euroopan unionin uusi rakenne ja sisältö.

b) Vuosi 2004 on myös nykyisen komission toimikauden viimeinen vuosi: Nykyinen komissio on ottanut tapahtumassa olevan laajentumisen ensisijaiseksi tavoitteekseen ja pitää uusien jäsenvaltioiden liittymistä tänä viimeisenä vuonna todisteena tavoitteensa saavuttamisesta. Yksi ensimmäisistä tehtävistä on ottaa vastaan uusista jäsenvaltiosta komission jäsenet, jotka avustavat nykyisen komission työssä lyhyen siirtymäkauden ajan, sekä uudet virkamiehet. Uusi komissio aloittaa työnsä 1. marraskuuta 2004.

Näistä lähtökohdista nykyinen komissio toivoo jättävänsä perustan laajentuneen Euroopan menestykselle. Tässä yhteydessä komissio huomauttaa, että vuonna 2004 toteutuvat ne tavoitteet, jotka komissio asetti toimikautensa alussa:

- **Uudenlaiset hallintotavat:** Komissio jättää jälkeensä hallinnon, jolla on moderni ja yhtenäinen johtamistapa ja joka on mukautunut hyvin ottamaan vastaan hallinnonuudistusta koskevan valkoisen kirjan täysimääräisestä täytäntöönpanosta seuraavat haasteet. Eurooppalaiseen hallintotapaan tehdyt parannukset alkavat myös tuottaa tuloksia. Komissio laatii uuden rahoitusnäkyviä koskevan ehdotuksen ohjatakseen Euroopan unionin toimintaa ja talousarvioita vuoden 2006 jälkeistä kautta varten.
- **Euroopan vakauttaminen:** Onnistunut laajentuminen merkitsee suurta panosta koko maanosan vakauttamiseen. Valmistelut Bulgarian ja Romanian liittämiseksi Euroopan unioniin vuonna 2007 jatkuvat. Vuonna 2004 komissio esittää arvionsa siitä, täyttääkö Turkki Euroopan unionin jäsenyyden edellyttämät poliittiset kriteerit. Maailmanlaajuisella tasolla Dohan kehitysohjelmaa koskevat neuvottelut on määrä saada päätökseen vuoden 2004 loppuun mennessä. Vuonna 2004 komissio valmistautuu vuonna 2005 suoritettavaan Cotonoun sopimuksen yleiseen uudelleentarkasteluun.
- **Uusi talous- ja sosiaalipoliittinen ohjelma:** Toimikautensa alkuvaiheessa (maaliskuussa 2000) komissio laati neuvoston kanssa Lissabonin strategian, joka on edennyt pitkälle vuonna 2004. Saavutuksiin kuuluvat Nizzan sosiaalinen toimintaohjelma, säädös eurooppayhtiöstä, eEurope-suunnitelma, eurooppalainen tutkimusalue ja rahoituspalvelujen toimintasuunnitelma. Vuonna 2002 eurosta tuli useimpien jäsenvaltioiden yhteinen valuutta. Vuonna 2004 toteutuu yhtenäinen eurooppalainen ilmatila.
- **Parempi elämänlaatu:** Vuosi 2004 on viimeinen vuosi Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston antaman tehtävän toteuttamiseksi eli vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen luomiseksi. Komissio on tehnyt kaikki lainsäädäntöehdotukset, joita sopimuksissa edellytetään tämän alueen luomisen ensimmäisessä vaiheessa, ja se etenee hyvin uusilla maahanmuuttoon ja hallintoon liittyvillä painopistealueilla, joihin kuuluvat erityisesti Euroopan unionin ulkorajojen hallinta, maahanmuuttajien kotouttaminen ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa. Vastatakseen kansalaisten huolenaiheisiin elintarvikevarmuuden alueella komissio on perustanut Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen.

Yhteenvetona voi todeta, että nykyinen komissio päättää toimikautensa tilanteessa, jossa laajentunut Eurooppa voi aloittaa toimintansa hyvissä olosuhteissa ja ottaa vastaan tulevat haasteet.

Tämän vuoksi on tärkeää, että parlamentti ja neuvosto saavat vuonna 2004 tehtyä päätöksen kaikista komission ehdotuksista, joiden käsittely on vielä kesken.

3. VUODEN 2004 POLIITTISET PAINOPISTEALUEET: LIITTYMINEN TOTEUTUU

Ensimmäiseksi on todettava, että vuonna 2004 komission on määriteltävä toimintansa painopistealueet 25 jäsenvaltion pohjalta.

Suuntaa-antavassa keskustelussaan politiikan painopisteistä vuodeksi 2004 komissio päätti pitää edelleen voimassa vuodeksi 2003 määritellyt painopisteet ja laajentaa niitä. Ne on mukautettava laajentuneeseen unioniin ja edellä kuvattuihin vuoden 2004 erityisiin olosuhteisiin. Tämän vuoksi vuodeksi 2003 määritellyt kolme toiminnan painopistealuetta säilytetään laajassa merkityksessä, kun otetaan huomioon, että ne koskevat 25 jäsenvaltiota ja että niitä on vahvistettava, parannettava ja päivitettävä.

Keskeisenä painopisteenä säilyy laajentuminen, erityisesti **kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen**: unionin mittavimman laajentumisen ensimmäisestä päivästä alkaen yhteisön on oltava täysin toimintakykyinen 25 jäsenvaltion laajuudessa. Haaste on valtava, sillä kaikkia toimia on kehitettävä ja mukautettava, jotta tuloksena olisi onnistunut laajentuminen.

Kaksi muuta toisiinsa liittyvää tavoitetta ovat **vakaus** ja **kestävä kasvu**, jotka rakentuvat vuoden 2003 vakautta, turvallisuutta sekä osallisuutta edistävää ja kestäväpohjaista taloutta koskeville painopisteille.

3.1 Kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen

Tämä painopiste, joka on ollut esillä komission koko toimikauden ajan, huipentuu vuonna 2004, jolloin kymmenen uutta jäsenvaltiota liittyy virallisesti Euroopan unioniin. Lisäksi komissio käy liittymisneuvotteluja Bulgarian ja Romanian kanssa ja valmistelee Eurooppa-neuvoston pyytämää, Turkkiä koskevaa kertomusta. Tähän painopisteeseen liittyvät seuraavat kaksi keskeistä tekijää:

- EU:n ja uusien jäsenvaltioiden yhteisön sääntöön liittyviä oikeudellisia velvoitteita on noudatettava jäsenyyden ensimmäisestä päivästä alkaen. Päällimmäisinä tavoitteina ovat lainsäädännön täytäntöönpano, voimassa olevien ohjelmien, välineiden ja menettelyjen ulottaminen uusiin jäsenvaltioihin sekä taloudellista lähentymistä koskevan strategian kehittäminen; tämä edellyttää, että erityistä huomiota kiinnitetään yhteisen maatalouspolitiikan ja rakennerahastojen (työllisyys, sosiaali- ja aluepolitiikka) tehokkaaseen toimintaan sekä yhteisön sääntöön täytäntöönpanoon erityisen haastavilla alueilla, kuten sisämarkkinat (ts. julkiset hankinnat ja rahoitusvalvonta), ympäristö ja elintarvikkeiden turvallisuus.
- Komission on oltava toimielimenä valmis työskentelemään uusien jäsenvaltioiden kanssa ja vastaanottamaan uudet virkamiehet unioniin liittyvistä maista. Tämä edellyttää, että omat asiat ovat kunnossa, ja erityinen etusija tulisi antaa etenkin hallinnon uudistuksen päätökseen saattamiselle sekä hallintotapojen jatkuvalle parantamiselle. Tämän onnistumiseksi neuvoston on hyväksyttävä uudet henkilöstösäännöt kesäkuussa 2003, jotta uusi henkilökunta voidaan integroida tehokkaasti. Tämä vähentää myös huomattavasti laajentumisen hallintokustannuksia.

Kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen: keskeiset aloitteet vuonna 2004

Edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on valittu seuraavat keskeiset aloitteet:

- Mukautetaan jokaisen toiminta-alueen kaikki voimassa olevat ohjelmat uusien jäsenvaltioiden täysimittaiseen jäsenyyteen, etenkin rakennerahastojen osalta, ja pannaan yhteinen maatalouspolitiikka täytäntöön.
- Sovelletaan Schengenin sopimukseen liittyvää arviointijärjestelmää uusiin jäsenvaltioihin sen varmistamiseksi, että tiettyjä Schengenin säännösten määräyksiä sovelletaan kyseisissä valtioissa oikein, sekä valmistaudutaan tarkistamaan, missä määrin henkilöihin kohdistuvien sisäisten rajatarkastusten poistamiselle näiden valtioiden kanssa asetetut edellytykset täyttyvät; tuetaan Kaliningradia koskevan uuden kauttakulkua helpottavien asiakirjojen järjestelmän toteuttamista; varmistetaan, että uusien jäsenvaltioiden ydinturvallisuus on yhtä korkealla tasolla kuin nykyisissä jäsenvaltioissa.
- Voimistetaan yhteisön säännösten täytäntöönpanoon liittyvää toimintaa, etenkin elintarviketurvallisuuden, ympäristön, sisämarkkinoiden, työllisyyden ja sosiaalipolitiikan alalla.
- Päivitetään, kodifoidaan ja yksinkertaistetaan yhteisön säännöstöä parempaa sääntelyä koskevan aloitteen mukaisesti.
- Neuvotellaan WTO:ssa seurauksista, jotka liittyvät ulkoisen tullitariffin käyttöönottoon uusissa jäsenvaltioissa.
- Varmistetaan, että kaikki tarvittavat liittymistä koskevat hallinnolliset valmistelut on toteutettu täysimääräisesti, muun muassa valmistelut, jotka ovat tarpeen uusien henkilöstösääntöjen täytäntöön panemiseksi, uusista jäsenvaltioista tulevan henkilöstön rekrytoimiseksi ja vastaanottamiseksi, kääntämiseen ja tulkkaukseen liittyvien vähimmäisvaatimusten täyttämiseksi unionin yhdeksän (tai kymmenen) uuden virallisen ja työkielen osalta ja uusien edustustojen avaamiseksi uusissa jäsenvaltioissa.
- Tuetaan käynnissä olevia Bulgarian ja Romanian liittymisvalmisteluja ja tutkitaan, täyttääkö Turkki poliittiset ja taloudelliset liittymiskriteerit.

3.2 Vakaus

Maailmanlaajuisten sekä Euroopan yhteiskuntien sisäisten jännitteiden vuoksi komissio on tehnyt turvallisuudesta ja vakaudesta keskeisen painopistealueen vuonna 2003. On erittäin tärkeää, että vastaukset kansalaisten huolenaiheisiin, kuten laitton maahanmuutto, tasapainotetaan asianmukaisesti ottamalla huomioon yksilönvapauksien suojelutarve sekä oikeusturvan varmistaminen kaikille. On myös erittäin tärkeää painottaa vakauden tavoitetta rakentavalla ja myönteisellä tavalla sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella.

Tämän painopistealueen osalta korostetaan kahta toimintamallia:

- Kun laajentuminen toteutuu uusien jäsenvaltioiden liittymisen myötä, komissio ehdottaa vakaata ja kattavaa poliittista kehystä unionin naapurimaille. Tämän yhtenäisen poliittisen kehysten (naapurimaa-aloite/ystävyyksiiri) tulisi tarjota vaihtoehtoinen poliittinen kehys niille naapurimaille, jotka eivät toistaiseksi ole unionin jäseniä tai jotka eivät tavoittele jäsenyyttä. Joulukuussa 2002 Kööpenhaminassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi tämän ja kehotti EU:ta käyttämään laajentumisen tarjoaman mahdollisuuden parantaa suhteita naapureidensa kanssa yhteisten arvojen pohjalta. Unioni ei saisi muodostaa Eurooppaan uusia jakolinjoja, vaan sen tulisi edistää vakautta ja vaurautta uusien rajojen molemmin puolin. Kun laajentuva unioni on luonut vakauden ja vaurauden vyöhykkeen otettuaan uudet jäsenvaltiot piiriinsä, sillä on vaikutusvaltaa ja kiinnostusta varmistaa myös lähinaapureidensa vakaus ja vauraus. Laajentuminen antaa siis lisävauhtia pyrkimyksille lähestyä naapurimaiden 385 miljoonaa asukasta eli Venäjää, Ukrainaa, Valko-Venäjää ja Moldovaa sekä eteläisen Välimeren maita Algeriaa, Egyptiä, Israelia, Jordaniaa, Libanonia, Libyaa, Marokkoa, palestiinalaishallintoa, Syyriaa ja Tunisiaa. Demokratia, moniarvoisuus, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja oikeusvaltioperiaate ovat vakauden sekä myös kestävän sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen olennaisia perusedellytyksiä, ja unionin on tarpeen luoda entistä tiiviimmät, kattavammat ja johdonmukaisemmat suhteet itäisten ja eteläisten naapureidensa kanssa. Tavoitteena on kehittää vaurauden ja ystävällismielisen naapuriston vyöhyke – ystävyyspiiri. Vastineeksi konkreettisesta edistyksestä yhteisten arvojen mukaisesti sekä poliittisten, sosiaalisten ja taloudellisten uudistusten toteuttamisesta, pitäen nykyisiä sopimussuhteita lähtökohtana, EU:n naapuriston tulisi hyötyä etuuskohtelusta ja sille tulisi tarjota etuja yhtenäismarkkinoilla.
- Unionissa on pyrittävä entistä tehokkaammin valvomaan yhteisiä ulkorajoja. Erityistä huomiota kiinnitetään toimintaan, jolla lisätään rikostentorjuntaan ja turvallisuuden parantamiseen liittyviä toimia. Lisäksi on tarpeen pyrkiä oikealla tavalla tasapainotettuun maahanmuuttopolitiikkaan, joka muun muassa täyttää paremmin työmarkkinoiden nykyiset ja tulevat tarpeet työvoiman osalta: tämä edellyttää erityistoimia, joilla parannetaan laillisten maahanmuuttajien pääsyä työmarkkinoille, mutta myös toimia, joilla edistetään kaikinpuolisesti laillisten maahanmuuttajien kotouttamista ja oikeudenmukaista kohtelua. Yleisemmällä tasolla tavoitteena on toteuttaa kaikki Tampereella sovitut toimet turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomiseksi ja aloittaa seuraavien vaiheiden pohdinta.

Vakaus: keskeiset aloitteet vuonna 2004

Edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on valittu seuraavat keskeiset aloitteet:

- Tehdään yhteistyötä neuvoston kanssa sen varmistamiseksi, että saadaan hyväksyttyä mahdollisimman paljon sellaisia ehdotuksia, jotka ovat tarpeen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen luomiseksi määräaikaan eli 1. toukokuuta 2004 mennessä; jatketaan vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen kehittämistä; tuetaan tiedottamista, jotta ihmiset tulevat tietoisiksi oikeuksistaan, ja kehitetään EU:n kansalaisten oikeuksia liikkua ja oleskella vapaasti EU:n alueella; käydään keskusteluja uudesta Tampere II -ohjelmasta; ehdotetaan lainsäädäntötoimia viisumitietojärjestelmän (VIS) määrittelemiseksi; käynnistetään yhteisen rajajärjestelmän kehittämisen seuraavana vaiheena tutkimus laajentumisen vaikutuksista ulkorajojen valvontaan ja parannetaan viisumeja myöntäville viranomaisille annettavia ohjeita.
- Kehitetään edelleen poliittista vuoropuhelua ja makrotaloudellista yhteistyötä ystävyyspiirin puitteissa; laajennetaan sisämarkkinarakenteita ja yhteisiä sääntelyrakenteita, tuetaan integroitumista maailmanlaajuiseen kauppajärjestelmään, etuuskohtelukauppa-suhteita ja markkinoiden avautumista, liittymistä liikenne-, energia- ja televerkkoihin, EU:n laajempaa poliittista osallistumista ristiriitojen ehkäisyyn ja kriisinhallintaan, kulttuurista yhteistyötä sekä pyrkimyksiä parantaa keskinäistä yhteisymmärrystä.
- Toimitaan vakautus- ja assosiaatiosopimusten mukaisesti ja laajennetaan yleiseurooppalaista alkuperäkumulaatiojärjestelmää Balkanin maiden kanssa sekä tuetaan valmiuksien kehittämistä ystävyyspiirin politiikan luomissa laajemmissa puitteissa.
- Parannetaan Venäjän ja Ukrainan kanssa oikeus- ja sisäasioiden alueella tehtyjen kumppanuus- ja yhteistyösopimusten täytäntöönpanoa. Tähän kuuluu nimenomaan Venäjän kanssa tehty järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma ja Ukrainan kanssa tehty oikeus- ja sisäasioita koskeva toimintasuunnitelma sekä tiiviimpi yhteistyö Itämeren maiden kanssa järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi.
- Toteutetaan uusia yhteistyöohjelmia kolmansien maiden kanssa maahanmuuton alueella ja edistetään tasapainotetun maahanmuuttoa koskevan toimintamallin kehittämistä erityisesti sen varmistamiseksi, että korkea työllisyystaso ja tuottavuus voidaan säilyttää tulevina vuosikymmeninä. Tämä edellyttää toimia, joilla edistetään laillisten maahanmuuttajien kotouttamista sekä kulttuurienvälistä vuoropuhelua, erityisesti unionin naapurimaiden kanssa.
- Kehitetään viestintäverkkojen turvallisuutta ja tietoturvallisuutta koskeva politiikka.

- Jatketaan toimintaa bioterrorismia vastaan ja parannetaan EU:n turvallisuustoimenpiteitä, jotka tukevat konfliktinesto- ja kriisinhallintatehtäviä (Petersbergin tehtävät), tutkimus mukaan luettuna¹.

3.3 Kestävä kasvu

Tällä painopistealueella tähdätään Euroopan yhtenäistämiseen siten, että sekä nykyisten että tulevien sukupolvien aikana pysyvinä arvoina säilyvät hyvinvointi, taloudellinen lähentyminen, sosiaalinen yhteenkuuluvuus, ympäristönsuojelu ja parempi elämänlaatu. Asialista on hyvin laaja, ja vuonna 2004 on tarpeen keskittyä niille alueille, joita on erityisesti vahvistettava, etenkin uusien jäsenvaltioiden osalta, jotta eräät toiminta-alueet voidaan saattaa ajan tasalle. Tämä liittyy tärkeisiin monialaisiin kysymyksiin Lissabonin asialistan sekä Göteborgissa vahvistettujen päätelmien toteuttamiseksi. Kestävästä kehityksestä on tulossa tärkeä kysymys myös kansainvälisesti. Lisäksi on huomattava, että Dohan kehitysohjelmasta käytävät neuvottelut tulevat päätösvaiheeseen. Myös tällä alueella voidaan erottaa kaksi tekijää:

- Yhtäältä kestävä kehityksen taloudellista puolta on voimistettava 25 jäsenvaltiosta koostuvassa unionissa kasvun tukemiseksi ja kokonaistasapainon turvaamiseksi. Tarkoituksena on parantaa osaamispääomaa ja teknologiaa siten, että painotetaan entistä enemmän toimia, jotka liittyvät tietojen ja koulutuksen luomiseen ja hankintaan, tiedonlevitykseen, työllisyyteen ja sosiaaliseen suojeluun. Samanaikaisesti tulisi asettaa etusijalle eurooppalaisten yritysten toimintaympäristö, etenkin perusinfrastruktuuri ja sääntelyjärjestelmä, sekä raha- ja talouspolitiikkojen yhteensovittaminen, jota on voimistettava.
- Toisaalta on tarpeen varmistaa, että kestävä kehityksen muut osatekijät otetaan asianmukaisesti huomioon, etenkin kehittämällä uutta teknologiaa ja liittämällä ympäristönäkökohdat entistä paremmin yhteen muun toiminnan kanssa.

Kestävä kasvu: keskeiset aloitteet vuonna 2004

Edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi on valittu seuraavat keskeiset aloitteet:

- Parannetaan taloudellista ja talousarvioon liittyvää koordinointia jäsenvaltioiden välillä.
- Käynnistetään kestävä kehityksen strategian tarkistaminen.
- Toteutetaan teollisuuspoliittinen strategia.
- Valmistellaan uuden kemikaalistrategian täytäntöönpanoa muun muassa perustamalla kemikaalivirasto hallinnoimaan uutta REACH-järjestelmää (Registration, Evaluation, and Authorisation of Chemicals, 'kemikaalien rekisteröinti, arviointi ja lupamenettely')

¹ Ottaen kuitenkin huomioon talousarviovaikutukset.

- Edistetään ja kehitetään Euroopan älykäs energiahuolto -ohjelmassa uusia järjestelmiä ja välineitä, joilla voidaan helpottaa siirtymistä uuden ja tehokkaan teknologian esittelystä sen todelliseen markkinoille saattamiseen.
- Kehitetään edelleen eurooppalaista tutkimusaluetta – etenkin soveltamalla avointa koordinoitimenetelmää – ja eurooppalaisia teknologiakokonaisuuksia; laaditaan toimintasuunnitelma, jolla lisätään panostusta tutkimus- ja kehitystyöhön 3 prosentin tavoitteen mukaisesti, ja hankitaan asianmukaiset henkilöresurssit tutkimustyöhön.
- Tuetaan kuudennessa tutkimuksen puiteohjelmassa innovatiivista, ympäristöä ja energiaa säästävää teknologiaa sekä pyrkimyksiä turvata tarkoituksenmukaisimpien energianlähteiden ja energiankantajien saatavuus pitkällä aikavälillä.
- Tarkistetaan henkilöautojen käyttö- ja rekisteröintiverot niiden muuttamiseksi hiilidioksidipäästöt paremmin huomioiviksi ja esitetään tiedonanto energiaverotuksesta laajentuneessa unionissa.
- Kehitetään avaruuspolitiikkaa ja nopeutetaan Galileo-satelliittia koskevia valmisteluja, joilla parannetaan liikenteen ohjausta ja vähennetään ruuhkia sekä parannetaan energiainfrastruktuurin valvontaa.
- Toteutetaan uusi Erasmus World -ohjelma.
- Parannetaan Internetin kansainvälistä hallinnointia.
- Ehdotetaan toimia, joiden avulla kansalaiset voivat helpommin kääntyä siviiliasioissa toisten jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja viranomaisten puoleen. Tavoitteisiin kuuluu vähäisiä vaateita koskevien oikeudenkäyntien nopeuttaminen ja yksinkertaistaminen sekä luotettavien ja tehokkaiden vaihtoehtoisten riidanratkaisujärjestelmien tarjoaminen kaikille siviiliasioden asianosaisille.
- Kehitetään Euroopan meriturvallisuusviraston kautta Euroopan unionin kykyä reagoida öljyvahinkoihin, etenkin hankkimalla tai vuokraamalla erikoisaluksia tai ryhtymällä EU:n puolesta muihin toimiin saastumisen ehkäisemiseksi.
- Kehitetään useita aihekohtaisia ympäristöstrategioita (maaperä, meriympäristö, torjunta-aineet, jäte) kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman puitteissa ja saatetaan päätökseen yhteisen maatalous- ja kalastuspolitiikan tärkeä uudistustyö.
- Ryhdytään Johannesburgin huippukokouksessa sovittuihin toimiin, jotka liittyvät EU:n vesialoitteeseen ja EU:n energia-aloitteeseen.
- Pyritään saattamaan Doha-neuvottelut onnistuneesti päätökseen vuoden 2004 loppuun mennessä, samoin käynnissä olevat kauppaneuvottelut

Mercosurin, Kanadan ja Kaakkois-Aasian maiden liiton kanssa.

- Toteutetaan eurooppalainen strategia yritysten sosiaalisen vastuun edistämiseksi.
- Jatketaan Euroopan unionin kansalaisten yleisen elämänlaadun parantamista, ja keskitytään tässä erityisesti aloitteisiin, jotka liittyvät terveys- ja kuluttaja-asioihin, työterveyteen ja -turvallisuuteen, liikenneturvallisuuteen ja Euroopan laajuisiin energiaverkkoihin, sekä uusiin nuorten koulutusta koskeviin aloitteisiin.
- Tehdään sosiaalisen suojelun alalla käynnissä oleva koordinoitiprosessi sujuvammaksi.
- Toteutetaan Cotonoun sopimus sekä valmistellaan sopimuksen väliarviointia ja sen tarkistamiseen liittyvää ensimmäistä kannanottoa sekä uutta rahoituspöytäkirjaa; toteutetaan velka-aloite, maailmanlaajuinen terveysrahasto ja tarttuviin tauteihin ja lisääntymisterveyteen liittyvä toimintasuunnitelma.

4. MONIVUOTISET TOIMINTASUUNNITELMAT JA EUROOPAN UNIONIN MONIVUOTISEN OHJELMASUUNNITTELUN EDISTÄMINEN

Viime vuoden joulukuussa komissio esitti tiedonannon, joka toi merkittävän panoksen valmistelukunnan työhön. Kyseisessä tiedonannossa² tuotiin esiin tulevan unionin seuraavat kolme perustehtävää: 1) sen on lujitettava taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen malliaan ja taattava kansalaisten hyvinvointi ja yhteisvastuullisuus, 2) sen on kehitettävä vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvaa aluettaan, jolloin Euroopan kansalaisuuden käsitteen merkitys korostuu, ja 3) sen on hoidettava vastuunsa maailmanlaajuisena vaikuttajana.

Nämä tehtävät voidaan tiivistää kolmeksi avainkäsitteeksi: **rauha, vapaus ja yhteisvastuullisuus.**

Unionin on nyt alettava pohtia, miten se aikoo vahvistaa ja kehittää Euroopan yhdentymistä näillä alueilla vuosina 2004–2006 eli ajanjaksona, jona alkaa toimia laajentunut ja uudistunut Euroopan unioni.

Joulukuussa 2003 Eurooppa-neuvosto hyväksyy monivuotisen strategiaohjelman seuraaviksi kolmeksi vuodeksi. Ohjelma perustuu asianomaisten puheenjohtajavaltioiden³ yhteiseen ehdotukseen, jonka laatimisen yhteydessä on kuultu komissiota.

Komissio on edellä mainitun perusteella päättänyt ulottaa vuotuisen toimintastrategiansa koskemaan vuoden 2004 lisäksi myös ajanjaksoa 2004–2006. Tämä luo pohjan sekä neuvoston että Euroopan parlamentin kanssa käytävälle toimielinten väliselle laajalle vuoropuhelulle, joka koskee unionin haasteita vuosina 2004–2006, ja auttaa näin monivuotisen strategiaohjelman valmistelussa

² KOM(2002)728 lopullinen, 5.12.2002.

³ Irlanti, Alankomaat, Luxemburg, Yhdistynyt kuningaskunta, Itävalta ja Suomi.

myöhemmin tänä vuonna. Komissio arvioi toimielinten välisen vuoropuhelun tulokset vuotuisessa toimintaa koskevassa tilannekatsauksessaan kesällä 2003. Komissio ehdottaa, että kyseinen arviointi toistetaan ensi vuonna, jotta monivuotinen strategiaohjelma päivitetäisiin ja sitä jatkettaisiin vuosittain. Euroopan parlamentin vaalit ja uuden komission nimittäminen eivät tästä syystä estä käsittelemästä seikkoja, jotka sisällytetään neuvoston toiminnan monivuotiseen suunnitelmaan.

Tämän pohjalta komissio ehdottaa, että unionin monivuotisen strategiaohjelman kehittämisessä vuosiksi 2004–2006 keskitytään seuraaviin kolmeen tekijään:

Rauha: Unionilla on nyt maanosan laajuinen vastuu, johon kuuluu demokratian, rauhan ja vakauden ylläpito unionin alueella, naapurimaissa ja koko maailmassa.

Unionin tulisi pyrkiä saattamaan ajoissa päätökseen liittymisneuvottelut Romanian ja Bulgarian kanssa, jotta ne voivat liittyä vuonna 2007.

Eurooppa-neuvosto päättää joulukuussa 2004 komission kertomuksen perusteella, täyttääkö Turkki Kööpenhaminassa vahvistetut poliittiset arviointiperusteet, ja myönteisessä tapauksessa se aloittaa viipymättä liittymisneuvottelut.

Unioni lujittaa vakautus- ja assosiaatioprosessia Länsi-Balkanin maissa, joista voi mahdollisesti tulla jäsenvaltioita, kun asiaan liittyvät edellytykset täyttyvät.

Unionin on tarpeen kehittää naapurimaita koskeva politiikka laajemmissa eurooppalaisissa puitteissa ja luoda näin ystävyyspiiri, joka ulottuu Moskovasta Marrakechiin. Sen on edistettävä Barcelonan prosessia Välimeren maiden kanssa ja toimittava aktiivisesti Lähi-idän rauhan hyväksi.

Unionin on toimittava entistä aktiivisemmin yleismaailmallisen turvallisuuden säilyttämiseksi. Tähän kuuluu ulkosuhteiden ja puolustusulottuvuuden asteittainen kehittäminen unionin politiikkojen puitteissa sekä kyky ottaa vastuuta EU:n johtamista siviili- tai sotilaallisista operaatioista tulevina vuosina.

Unionin on myös omaksuttava keskeinen asemansa maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemisessa, tuotava näin taloudellinen ja sosiaalinen mallinsa esiin ja jaettava vaurautta tasapuolisemmin koko maailmassa. Maailmanlaajuisen yhteisvastuullisuuden varmistamisessa ratkaisevia tekijöitä ovat kestävä kehitys ja entistä parempi maailmantalouden hallinta, samoin kuin maailmanlaajuisesti tyydyttäviin tuloksiin pääseminen Dohan kehitysohjelman osalta.

Kehitysyhteistyön osalta Cotonoun sopimuksen täytäntöönpano sekä sen väliarviointi muodostavat suuren haasteen vuonna 2004. Lisäksi vuonna 2004 on neuvoteltava uusi rahoituspöytäkirja Euroopan kehitysrahastoa varten, sillä nykyisen pöytäkirjan voimassaolo päättyy vuonna 2005. Komissio on sillä kannalla, että Euroopan kehitysrahasto tulisi sisällyttää yhteisön talousarvioon. Komissio esittää muille EU:n toimielimille tiedonannon tällaisen yhteisön talousarvioon sisällyttämisen eduista ja haitoista.

Vapaus: Unionin tulisi lujittaa edelleen yleisesti tunnustettuja, sopimuksilla vakiinnutettuja perusvapauksia: taloudellisia, sosiaalisia ja kansalaisvapauksia, jotka ovat Euroopan yhdentymishankkeen keskipisteessä sekä luovat vaurauden ja kestäväen kasvun perustan. Samanaikaisesti unionin tulisi varmistaa, että perusoikeuksien todellinen toteutuminen on ajan tasalla.

Tampereen ohjelman tulokset, jotka liittyvät vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen luomisen ensimmäiseen vaiheeseen, tarkistetaan vuonna 2004, ja on harkittava jatkotoimia, joita tarvitaan tämän alueen kehittämiseksi ja säilyttämiseksi kaikinpuolisesti.

Vakauteen ja kasvuun tähtäävä makrotalouspolitiikka ja talouspolitiikan hyvä koordinointi ovat edelleen keskeisiä tavoitteita EMUn ja euron yhteydessä, varsinkin tilanteessa, jossa useat jäsenvaltiot eivät vielä kuulu euroalueeseen. Vakaus- ja kasvusopimuksen sekä Euroopan keskuspankin rahapolitiikan päämäärien avulla on luotava vakaa perusta unionin vauraudelle.

Lissabonin strategian (2000–2010) toteuttamisen puoliväliin päästään vuonna 2005. Tämä antaa mahdollisuuden arvioida kattavasti strategian edistymistä sekä muuttaa tarvittaessa sen taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöä koskevia osatekijöitä. Tämä perustuu vuonna 2004 tapahtuvaan Euroopan unionin kestävä kehityksen strategian tarkistamiseen.

Unionin tulisi jatkaa työtään Euroopan liikenne- ja energiamarkkinoiden järkipäristämiseksi perusteellisesti ja pitkäaikaisesti, jotta ne toimisivat talouden, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta kestävällä tavalla. Erityisesti meriturvallisuus-, lentoturvallisuus- ja rautatieviraston toiminta käynnistyy täysimääräisesti kyseisenä ajanjaksona; Euroopan älykäs energiahuolto -ohjelmassa järjestetään suurin osa siihen sisältyvistä toimista ja Galileo-ohjelman odotetaan etenevän huomattavasti. On tarpeen valmistella Euroopan laajuisten liikenteen, energian ja televiestinnän verkkojen tulevia suuntaviivoja vuoden 2006 jälkeiseksi ajaksi.

On äärimmäisen tärkeää lujittaa eurooppalaista maatalousmallia. Tämä on komission 22. tammikuuta 2003 tekemän uudistusesityksen tavoite. Yhteinen kalastuspolitiikka on myös pantava täytäntöön ja on tarpeen toteuttaa Dohan kehitysohjelmasta käytävien neuvottelujen tulokset. Neuvottelut on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2004 loppuun mennessä.

Yhteisvastuullisuus: Unionilla on velvollisuus vahvistaa taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, vähentää eri alueiden kehitystasossa olevia eroja, edistää kestävä taloudellista ja sosiaalista kehitystä (maantieteellinen yhteisvastuullisuus) sekä edistää tasapainoista ja kestävä kehitystä (eri sukupolvien välinen yhteisvastuullisuus).

Komissio esittää myöhemmin tänä vuonna kolmannen kolmivuotiskertomuksensa taloudellisesta ja sosiaalisesta koheesiosta. Se luo perustan koheesiopolitiikan tuleville suuntaviivoille ja ohjelmille vuoden 2006 jälkeiseksi ajaksi.

Komissio arvioi nykyiset rakennerahastot ja tekee ehdotuksia vuoden 2006 jälkeiseksi ajaksi, muun muassa Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja Euroopan aluekehitysrahastoa koskevia ehdotuksia.

Osaamiseen tehtävät investoinnit ovat edelleen merkittävänä painopistealueena vuosina 2004–2006. Komissio tekee ehdotuksia edistääkseen unionin tutkimuspolitiikkaa, etenkin toteuttamalla eurooppalaisen tutkimusalueen, jatkamalla puiteohjelmaa ja tukemalla lisäpanostusta tutkimukseen.

Nykyinen sosiaalinen toimintaohjelma päättyy vuonna 2005. Sen väliarviointi suoritettiin vuonna 2003, ja tähän pohjautuvat tulokset luovat perustan toiminnan uuden viitekehysten hahmottelemiselle ja tarvittavien poliittisten toimenpiteiden miettimiselle, erityisesti työllisyyspolitiikan, sosiaalisen suojelun ja yhtäläisten mahdollisuuksien osalta. Tässä yhteydessä on etsittävä käytettävissä olevien välineiden paras mahdollinen yhdistelmä: lainsäädäntö, avoin yhteensovittamismenetelmä, Euroopan sosiaalirahasto, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja toimintaohjelmat. Eurooppalaisen työllisyysstrategian tarkistaminen vuonna 2006 auttaa myös tekemään päätöksiä siitä, miten Lissabonin strategian tavoitteet voidaan parhaiten saavuttaa vuoteen 2010 mennessä.

Kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma tarkistetaan vuonna 2006. Tarkistus on väliarviointi, joka koskee edistystä kymmenvuotisen ympäristöohjelman tavoitteiden ja politiikkojen saavuttamisessa, ja siinä saatetaan tehdä lisäehdotuksia, jotka vastaavat kestäväen kehityksen strategian tarkistuksessa tehtyjä johtopäätöksiä.

Unionin kansanterveysohjelma vuosiksi 2003–2008 käynnistyy täysimääräisesti vuoteen 2004 mennessä. Terveysalan järjestelmät ja terveystaloudelliset ovat lisääntyvässä määrin yhteydessä toisiinsa koko unionin alueella potilaiden ja ammattihenkilöstön liikkuvuuden sekä uuden lääketieteellisen teknologian ja uusien hoitomuotojen leviämisen kautta. Tämä tuo esiin monia terveystaloudellisiin liittyviä ratkaistavia kysymyksiä; niitä tarkasteltaessa on myös otettava huomioon kansallinen vastuu terveysalan järjestelmistä. Kansanterveysohjelman väliarviointi suoritetaan ohjelman kolmen ensimmäisen vuoden kuluttua.

5. ALOITTEIDEN VALINTA LAAJENNETTUA VAIKUTUSTENARVIOINTIA VARTEN VUODEN 2004 TOIMINTASTRATEGIASSA

Komissio aloitti kesäkuussa 2002⁴ uuden yhtenäisen menettelyn kaikkien keskeisten aloitteidensa vaikutustenarviointia varten parantaakseen politiikan suunnitteluprosessin laatua ja johdonmukaisuutta. Tämä uusi menettely yhdistää ja korvaa kaikki komission ehdotusten valmistelussa aiemmin käytetyt erilliset arviointimekanismit.

Vaikutustenarviointi koskee keskeisiä aloitteita eli niitä, jotka komissio on esittänyt vuotuisessa toimintastrategiassaan tai lainsäädäntö- ja työohjelmassaan. Tästä syystä aloitteiden valinta laajennettua vaikutustenarviointia varten on yhteydessä komission strategisen suunnittelun ja ohjelmoinnin kierrokseen. Komissio päättää keskeisten aloitteiden alustavan arvioinnin perusteella, mille ehdotuksille tulisi tehdä laajennettu vaikutustenarviointi vuotuisessa toimintastrategiassa tai viimeistään komission lainsäädäntö- ja työohjelmassa. On tärkeää, että vaikutukseltaan huomattavat toiminta-aloitteet yksilöidään prosessin alkuvaiheessa, jotta laajennetun vaikutustenarvioinnin valmisteluun on riittävästi aikaa. Laajennettu vaikutustenarviointi keskittyy ehdotuksen taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristövaikutuksiin sekä sääntelyn aikaansaamiin vaikutuksiin. Se sisältää myös toissijaisuuteen ja suhteellisuuteen liittyvän selvityksen. Lisäksi laajennettuun vaikutustenarviointiin sisältyy tavallisesti sidosryhmien sekä asianomaisten alojen

⁴

KOM(2002)276, 5.6.2002.

asiantuntijoiden kuuleminen kuulemista koskevien komission vähimmäisvaatimusten mukaisesti.

Menettely pannaan täytäntöön asteittain. Ensimmäinen 42 ehdotusta sisältävä luettelo laajennettua vaikutustenarviointia varten vahvistettiin vuoden 2003 lainsäädäntö- ja työohjelman hyväksymisen yhteydessä. Menettely otetaan nyt täysimittaisesti käyttöön vuotuisen toimintastrategian ja komission vuoden 2004 lainsäädäntö- ja työohjelman hyväksymisen yhteydessä.

Alkuperäiseen luetteloön, joka sisältää ehdotukset vuonna 2004 suoritettavaa laajennettua vaikutustenarviointia varten, on otettu yhteensä 31 ehdotusta. Nämä ehdotukset koskevat usean eri alan aloitteita kolmen painopistealueen sisällä, ja ne on valittu käyttäen vaikutustenarviointia koskevassa tiedonannossa asetettuja kriteerejä. Tehdessään päätöstä laajennettuun vaikutustenarviointiin valittavista aloitteista komissio on ottanut huomioon muun muassa seuraavat seikat:

- onko ehdotuksella merkittäviä taloudellisia, yhteiskunnallisia ja/tai ympäristövaikutuksia jollain tietyllä alalla tai useilla aloilla ja onko ehdotuksella merkittäviä vaikutuksia keskeisiin sidosryhmiin
- edellyttääkö ehdotus huomattavaa toiminnan uudistusta yhdellä tai usealla alalla.

Laajennettua vaikutustenarviointia varten valittujen ehdotusten lopullisessa luettelossa, joka liitetään vuoden 2004 lainsäädäntö- ja työohjelmaan, komission odotetaan yksilöivän lisää ehdotuksia, jotka liittyvät kalastuspolitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan sekä tietotekniikan alueella tehtävien merkittävien uudistusten lainsäädännöllisiin jatkotoimiin. Lopulliseen luetteloön sisällytetään lisää ehdotuksia kaikilta painopistealueiden keskeisiltä toiminta-aloilta, kun konkreettisista ehdotuksista on saatu tarkempia tietoja.

6. RAHOITUS JA HENKILÖRESURSSIT LAAJENTUNEESSA UNIONISSA: VUODEN 2004 TOIMINTASTRATEGIAAN POHJAUTUVA KOKONAISKEHYS

6.1 Henkilöresurssien yleiset puitteet

Komissio aikoo vastata yksiköiden ilmaisemiin henkilöresurssitarpeisiin vuoden 2004 osalta seuraavalla tavalla:

- Painopisteen 1 osalta aiotaan, komission toiminnoista ja henkilöresursseista laajentuneessa Euroopan unionissa annetun tiedonannon⁵ perusteella, esittää budjettivallan käyttäjälle 1280 työntekijää (tutkimusta lukuun ottamatta) vuodeksi 2004 (vuodeksi 2003 tulevat 500 ylimääräistä toimihenkilöä mukaan luettuina). Tämä on nettomäärä, jossa on otettu huomioon sisäiset uudelleenjärjestelyt ja suhteutettu yksiköiden tarpeet niiden toiminta-alueen painoarvon mukaan (ks. kohta 6.1.1).
- Painopisteiden 2 ja 3 osalta ei esitetä uusia virkoja koskevia lisäpyyntöjä. Tämän vuoksi on tarpeen kattaa yksiköiden ilmaiset tarpeet sisäisillä uudelleenjärjestelyillä (ks. kohta 6.1.2).

⁵ Tiedonanto 5.6.2002, KOM(2002)311 lopullinen.

- Hallinnonuudistuksen toteuttamiseen liittyvät tarpeet täytetään kohdistamalla uudelleen virat, jotka vapautuvat varhaiseläkejärjestelmän kautta vuosina 2002, 2003 ja 2004 (ks. kohta 6.1.4).

Jotta henkilöresurssien kohdentaminen ja uudelleenkohdentaminen olisivat tulevaisuudessa vakaalla pohjalla, komissio on vahvistanut kunkin yksikön työpaikkojen määrän ("Jobs Quota"), minkä avulla resurssien parempi hallinta ja valvonta on mahdollista.

Järjestelmä tarjoaa mahdollisuuden seurata reaaliaikaisesti kussakin yksikössä jatkuvasti tai tilapäisesti avoinna olevia työpaikkoja sekä resurssien kohdentamisen ja uudelleenkohdentamisen tilannetta.

6.1.1 *Kymmenen uuden jäsenvaltion liittyminen*

Komissio pitää ensimmäisen jäsenyysvuoden onnistumista ensisijaisena tavoitteenaan vuonna 2004. Jotta unioni voisi vahvistaa asemaansa Euroopan rauhaa, demokratiaa, vakautta ja vaurautta edistävänä voimana, komission on varmistettava kymmenen uuden jäsenvaltion sujuva integrointi, ja samalla sen on huolehdittava siitä, että laajentunut unioni toimii tehokkaasti.

Komission toiminnoista ja henkilöresursseista laajentuneessa Euroopan unionissa annetussa tiedonannossa komissio arvioi tarkasti keskipitkän aikavälin henkilöstötarpeensa, joka sillä on kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisen jälkeen. Henkilöstön lisäämisen 3900 työntekijällä⁶ katsottiin olevan tarpeen, jotta komissio voi suoriutua säädetyistä tehtävistään. Kyseinen lisäys tapahtuu vuosina 2004–2008, johdonmukaisesti laajentuneelle yhteisölle vuoteen 2006 asti vahvistettujen mukautettujen rahoitusnäköymien kanssa.

Tiedonannossa todetaan, että aikaisemmista laajentumisista saatujen kokemusten perusteella on äärimmäisen tärkeää, että noin 32 % lisähenkilöstöresursseista on käytettävissä vuonna 2004, jotta yhteisön politiikat saadaan toimintaan jäsenyyden ensimmäisestä päivästä alkaen. Kun otetaan huomioon rahoitusnäköymien otsakkeesta 5 (entinen talousarvion A osa) rahoitetut komission hallintomenot, tämä vastaa noin 1280 lisätyöntekijää (tutkimusta lukuun ottamatta).

Vuoden 2003 toimintastrategian ja alustavan talousarvioesityksen yhteydessä komissio totesi välittömän tarpeen saada lisäresursseja auttamaan laajentumisen valmistelussa. Budjettivallan käyttäjä myönsi tähän tarkoitukseen määrärahoja, joilla palkattiin vuonna 2003 etukäteen 500 ulkopuolista lisätoimihenkilöä osana resursseista, jotka ovat tarpeen vuoteen 2008 ulottuvana ajanjaksona. Kun otetaan huomioon kyseiset 500 ulkopuolista toimihenkilöä, joiden pitäisi myös pysyä komission palveluksessa vuonna 2004, komissio pyytää 780 viran lisäämistä henkilöstötaulukon, jotta päästään vuodeksi 2004 suunniteltuun 1280 lisätoimihenkilön (tutkimusta lukuun ottamatta) kokonaismäärään.

⁶ Lisäys muodostuu 3960 rahoitusnäköymien otsakkeesta 5 (entinen A osa) rahoitettavasta työpaikasta (3400 henkilöstötaulukon virkaa ja 560 ulkopuolista toimihenkilöä), 150 tutkimusbudjetista rahoitettavasta virasta ja 210 toimintabudjetista rahoitettavan ulkopuolisen toimihenkilön vähentämisestä.

Tiedonannon arvioihin sisältyvät henkilöstön uudelleenjärjestelyt, jotka johtuvat liittymistä valmistelevan toiminnan asteittaisesta lakkauttamisesta tai vähentämisestä. Vuonna 2004 yksiköiden välisiä uudelleenjärjestelyjä varten on käytettävissä noin 300 virkaa / ulkopuolista toimihenkilöä tiettyjen toimien vähentämisen vuoksi:

- Lähetystöt lakkautetaan asteittain vuonna 2004. Siirtymätoimenpiteenä voi tarvittava määrä henkilökuntaa jäädä seuraamaan Phare-määrärahojen käyttöä. On myös järjestettävä sujuva siirtyminen lähetystöistä lehdistöpalveluihin päällekkäisen toiminnan välttämiseksi.
- Valvontatoimien päättäminen ja Phare-ohjelman hallinnoinnin asteittainen lakkauttaminen yhteisön toimielinten päätoimipaikoissa. Erityisenä aikomuksena on, että komission yksiköissä laajentumista valmisteleva henkilöstö sijoitetaan kokonaisuudessaan muihin keskeisiin tehtäviin.

Laajentumista koskevien toimien vähentymiseen liittyvät mahdollisuudet henkilöstön uudelleenjärjestelyyn osastojen sisällä on myös otettu huomioon (henkilöstö, joka työskentelee tällä hetkellä laajentumisen valmisteluun, koordinointiin ja yhteisön säännösten valvontaan liittyvissä tehtävissä). Kyseisillä uudelleenjärjestelyillä voidaan täyttää noin 506 virkaa.

Ensimmäisestä jäsenyysvuodesta alkaen käynnistyvän toiminnan määrän perusteella on tehty jako kolmeen ensisijaisuusluokkaan: ensimmäiseen kuuluvat liittymissopimuksesta johtuviin uusiin tehtäviin ja Kööpenhaminan huippukokouksessa täsmennettyihin ensisijaisiin tavoitteisiin liittyvät toiminta-alueet (oikeus- ja sisäasiat, liikenne ja energia sekä aluepolitiikka), toiseen kuuluvat rakennetukeen liittyvät ja yhteisön säännösten keskeisten osien täytäntöönpanosta vastaavat toiminta-alueet (erityisesti muut rakennerahastot, ympäristö sekä terveys- ja kuluttaja-asiat) ja kolmanteen kuuluvat muut toiminta-alueet.

Yksi erillinen ryhmä (kielipalvelut) saa tarvittavan henkilöstön varmistamaan uusien kielten tyydyttävän laadun ensimmäisestä jäsenyyspäivästä alkaen.

Komissio antoi 11. helmikuuta 2003 tiedonannon, jossa asetetaan toimintapuitteet yhteisön säännösten päivittämistä ja yksinkertaistamista varten. Yksinkertaistamisesta pitkällä aikavälillä saatava hyöty on kiistaton, mutta parannusten aikaansaamiseksi lyhyellä aikavälillä on käytettävissä oltava riittävästi henkilöstöä. Toimintaan osallistuvien yksiköiden vastaavat henkilöstötarpeet tutkitaan yksityiskohtaisesti budjettineuvottelujen aikana: tällä perusteella voidaan myöhempi virkojen kohdentaminen katsoa tarkoituksenmukaiseksi henkilöresurssien yleisen kohdentamisen puitteissa.

6.1.2 Panostus painopistealueiden 2 ja 3 keskitettyihin tarpeisiin

Vuoden 2004 yleiset puitteet osoittavat, ettei budjettivallan käyttäjälle esitetä uusia virkoja muutoin kuin liittymistä koskevan painopistealueen tarpeisiin. Komissio ehdottaa kuitenkin useita tärkeitä aloitteita kahden muun painopistealueen, vakauden ja kestävä kasvun, osalta. Siksi on tarpeen vahvistaa näitä painopistealueita sisäisten uudelleenjärjestelyjen avulla.

Koska komission yksiköissä on jo aikaisempina vuosina suoritettu muutamia laajoja henkilöryhmiä koskevia sisäisiä uudelleenjärjestelyjä, vuonna 2004 vaaditaan

panoksen prosentuaalinen osuus painopistealueiden 2 ja 3 keskitetyistä tarpeista on hyvin pieni, ja niissä yksiköissä, jotka jo ovat ehdottaneet erityisiä ja määrällisiä uudelleenjärjestelyjä kyseisten kahden painopistealueen tarpeisiin vuonna 2004, se on muita vähäisempi. Lisäksi yksiköissä on tuotu esiin joitakin muuhun kuin laajentumiseen liittyviä sisäisiä uudelleenjärjestelyjä ja toiminnan vähentämisiä, joilla voidaan tukea näitä kahta painopistealuetta.

Kohdissa 3.2 ja 3.3 yksilöityjen keskeisten aloitteiden perusteella henkilöstön uudelleenjärjestelyt kohdistetaan pääasiassa seuraaville toiminta-alueille:

- Vakauden osalta: oikeus- ja sisäasiat, kansanterveys, ulkosuhteet, työllisyys ja sosiaaliasiat.
- Kestävän talouden osalta: ympäristö, kehitysyhteistyö- ja kauppapolitiikka, liikenne ja energia, tietoyhteiskunta, talous- ja rahapolitiikka, verotus ja tullit.

6.1.3 Kolmen painopistealueen käytettävissä oleva kokonaishenkilöstö

Seuraavassa taulukossa esitetään tärkeyden ja lähteen mukaan jaoteltu yhteenvedo henkilöresursseista, jotka tarvitaan käynnistämään uusia aloitteita tai vahvistamaan käynnissä olevia toimia.

Vuoden 2004 toimintastrategian painopistealueet	p.m. Vuonna 2003 etukäteen saatu	Uusi henkilöstö	Siirrot yksiköiden välillä	Siirrot yksiköiden sisällä	Painopistealueiden käytettävissä olevat henkilöresurssit yhteensä
1. Laajentuminen	500	780	309	199	1788 ⁷
2. Vakaus	0	0	35	17	52
3. Kestävä talous	0	0	62	25	87
YHTEENSÄ	500	780	406	241	1927

Kohdentaminen toiminta-alueittain saatetaan päätökseen valmisteltaessa alustavaa esitystä vuoden 2004 talousarvioksi. Mukaan otetaan myös jaottelu henkilöstötaulukon virkojen ja ulkopuolisen henkilöstön välillä.

6.1.4 Hallinno uudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät tarpeet

Hallinno uudistus aloitettiin vuonna 2000, ja nyt on menossa sen kolmas toteutusvuosi. Uudistus on siis hyvässä vauhdissa, ja pääasialliset resurssitarpeet otettiin huomioon jo silloin, kun resursseja kohdennettiin edellisen kerran. Uudistuksen eräiden pääkohtien täytäntöönpanoa varten on kuitenkin käytettävissä selvästi liian vähän henkilöstöä; tähän on viitattu useiden pääjohtajien lausumissa ja toimintakertomuksissa vuoden 2001 osalta, ja komissio on huomauttanut asiasta hyväksyessään yhteenvedon vuotuisista kertomuksista.

Kuten yhteenvedon⁸ toimesta 5 käy ilmi, hyvin perustellut henkilöresursseja koskevat lisäpyynnöt, jotka johtuvat uudistuksen täytäntöönpanon aiheuttamasta

⁷ Lisäksi painopistealueelle "Laajentuminen" 45 uutta virkaa tutkimusmäärärahoista.

lisääntyneestä työmäärästä, on otettava huomioon vuotuisessa toimintastrategiassa. Laajentumiseen liittyvää painopistealuetta lukuun ottamatta komissio ei kuitenkaan aio esittää budjettivallan käyttäjälle uusia virkoja millekään muulle painopistealueelle. Ainoa keino tyydyttää ainakin kiireellisimmät ja perustelluimmat uudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät tarpeet on tämän vuoksi turvautuminen virkoihin, jotka vapautuvat vuosiksi 2002, 2003 ja 2004 laaditun varhaiseläkejärjestelmän kautta. Varhaiseläkkeelle jäävien enimmäismäärä on 600 henkilöä, ja kaikkiaan saattaa vapautua 258 virkaa. **Kaikki nämä virat on käytettävä uudistuksen toteuttamiseen.** Komission vuoden 2003 toimintastrategiassa tehdyn päätöksen mukaisesti vahvistetaan siis seuraavien varhaiseläkkeiden osalta, että kaksi kolmasosa näistä viroista palautetaan vastaaville yksiköille, jotka käyttävät ne määrittelemäänsä uudistukseen liittyvän toimintaan. Jäljellä oleva yksi kolmasosa jaetaan uudelleen keskeisten yksiköiden (pääsihteeristö, budjettipääosasto ja hallinnon pääosasto) välillä komission havaitsemien kiireellisimpien tarpeiden täyttämiseksi. Painopistealueet ovat pääasiassa seuraavat:

- uusi kirjanpidon perusjärjestelmä (24 virkaa),
- toimintasuunnitelma komission yhteisen sähköisen arkistointijärjestelmän luomiseksi (19 virkaa),
- uusi henkilöstöpolitiikka ja tietotekniikan järjestelmien yhteentoimivuus (33 virkaa),
- sisäinen tarkastus (10).

6.1.5 Otsakkeen 5 tilanne

Kun otetaan huomioon rahoitusnäkymissä määritellyt laajentumisen hallintomenot ja toimielinten pääsihteerien toisen kertomuksen eri arviot otsakkeen 5 kehityksestä (toukokuu 2002), kunkin muun toimielinten osalta, sekä eläkemenot ja lopuksi komission menot, laajentumiseen tarvittavien 780 lisäviran rahoitus mukaan luettuna, vuoden 2004 marginaali olisi 13 miljoonaa euroa.

Vuoden 2004 marginaalin on kuitenkin oltava vähintään 20 miljoonaa euroa, sillä laajentumiseen tarkoitettuja uusia resursseja ei rahoiteta vuonna 2004 kokonaiselle vuodelle. Näiden uusien resurssien vaikutus vuosina 2005 ja 2006 on suhteellisesti suurempi kuin otsakkeen 5 enimmäismäärän kasvu. Näin ollen pääsihteerien toisessa kertomuksessa ennustetaan 5 miljoonan euron suuruista miinusmerkkistä marginaalia otsakkeeseen 5 vuonna 2006. On kuitenkin huomattava, että nämä laskelmat perustuvat ehdotettujen henkilöstösääntöjen mukaisiin hallintokuluihin. Jos uusia henkilöstösääntöjä ei pantaisi täytäntöön, marginaali pienentyisi vuosina 2004, 2005 ja 2006 vastaavasti 26 miljoonalla, 56 miljoonalla ja 81 miljoonalla eurolla.

Kun tutkitaan tarkkaan vuotuisessa toimintastrategiassa ilmaistua tarvetta, otsakkeelle 5 on komission osalta varattu vuonna 2004 yhteensä 3,037 miljoonaa euroa, mikä vastaa pääsihteerien toukokuussa 2002 antamassa kertomuksessa suunniteltua määrää ja missä otetaan huomioon

- säästöjen väheneminen lähetystöjen muututtua lehdistöpalveluiksi siitä syystä, että henkilöstösääntöjen liitteen X avustukset mahdollisesti säilytetään 15 kuukauden ajan liittymisen jälkeen. Tässä yhteydessä on tärkeää rajoittaa kyseisen siirtymätoimen alaisten virkamiesten määrää. Lisäksi lehdistöpääosaston ja ulkosuhteiden pääosaston on tehtävä yhteistyötä vuonna 2004, jotta vältetään lähetystöjen vanhojen rakennusten ja lehdistöpalvelujen uusien rakennusten päällekkäiset vuokratulot.
- tarve tarkistaa tiettyjä laajentumiseen liittyviä kuluja alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna, erityisesti komiteoihin liittyvien menojen osalta.
- tarve tarkistaa tiettyjä kiinteistöpolitiikasta riippuvia kuluja sekä Brysselissä että Luxemburgissa.

Nykyiseen suunnitelmaan sisältyvät myös menot, jotka aiheutuvat 117 virkamiehen lähettämisestä yhteisön toimielinten päätoimipaikoista lähetystöihin sisäisen hajauttamisen puitteissa, sekä uudistukseen liittyvät sosiaalimenot. Lopulta henkilöstösääntöuudistuksen kustannusten äskettäisten tarkistusten pitäisi johtaa 20 miljoonan euron marginaaliin.

6.1.6 Toiminnan eriyttämisestä vapautuvien resurssien jakaminen

Uudistamista koskevassa valkoisessa kirjassa⁹ todetaan, että toimintojen eriyttäminen on yksi tapa panna täytäntöön komission uudelleenkeskittämisstrategiaa sen keskeisissä tehtävissä ja politiikkojen painopistealueissa. Oikean tasapainon löytäminen sisäisten ja ulkoisten voimavarojen välillä on erityisen tärkeää järjestelmässä, jossa resurssien jakamista koskevat päätökset sisältyvät painopistealueiden määrittelyyn ja ohjelmointiin. Yksi toiminnan eriyttämisen tavoitteista on toiminnan delegoimisen/eriyttämisen kautta vapautuvien resurssien uudelleenjärjestely siten, että tuetaan komission määrittelemiä painopistealueita¹⁰.

Toimeenpanovirastoja koskevassa neuvoston asetuksessa¹¹ todetaan, että komissiosta virastoon väliaikaisina toimihenkilöinä siirrettyjen virkamiesten virkoja ei täytetä siirron kestäessä ja että komission talousarviota laskettaessa otetaan huomioon nämä täyttämättä olevat virat. Asetuksessa kuitenkin myös vahvistetaan, että komissio voi jakaa uudelleen toimeenpanovirastolle siirtävistä tehtävistä vapautuvat hallinnolliset voimavarat. Komission on ilmoitettava asiasta talousarviomenettelyn puitteissa budjettivallan käyttäjälle ja perusteltava kyseisten voimavarojen uudelleenjako. Siirtojen kautta vapautuvat voimavarat on kohdennettava komission painopistealueiden mukaisesti vuotuisesta toimintastrategiasta tehdyssä päätöksessä määritellyllä tavalla.

Toiminnan delegoimisen/eriyttämisen kautta vapautuneiden voimavarojen uudelleenjaon suuntaviivat on määriteltävä vuotuisesta toimintastrategiasta tehtävässä päätöksessä, joka muodostaa yhdenmisen kehityksen komission

⁹ KOM(2000)200.

¹⁰ Ks. eriyttämistä käsittelevän suunnittelu- ja koordinoitiryhmän ohjelmien hallinnoinnin eriyttämisestä 15.5.2000 antaman kertomuksen 1 ja 7 kohta, SEK(2000)823/2, sekä puheenjohtajan 25.7.2000 antaman tiedonannon "Toimielimen tehtävien ja henkilöresurssien vastaavuus: Keinot tavoitteiden saavuttamiseksi" 3 kohta, SEK(2000)2000/2.

¹¹ Asetus (EY) N:o 58/2003, 19.12.2002 – EYVL L 11, 16.1.2003, s. 1.

painopistealueiden määrittämiseksi ja voimavarojen kohdentamiselle. Tämän vuoksi yksiköiden ehdotukset sellaisen tehtävien ja toiminnan eriyttämisjärjestelmän luomisesta, jonka avulla pysyvän henkilöstön uudelleenjakoon on mahdollista, on käsiteltävä ensisijaisesti vuotuisesta toimintastrategiasta tehtävässä päätöksessä.

Vuoden 2004 osalta komissio on tehnyt ehdotuksen tietoturaviraston (tietoyhteiskunnan pääosasto) perustamisesta. Lisäksi tutkitaan, onko virastoja tarkoituksenmukaista perustaa muilla aloilla.

Jos komissio päättää näiden virastojen perustamisesta asetuksessa vaaditun kustannusvaikuttavuustutkimuksen perusteella, edellä mainittua periaatetta sovelletaan mahdollisiin vapautuviin resursseihin. Tilannetta tarkastellaan tarvittaessa uudelleen menettelyn myöhemmässä vaiheessa, jolloin otetaan kaikin puolin huomioon vuotuisesta toimintastrategiasta tehdyssä päätöksessä määritellyt painopistealueiden tarpeet ja noudatetaan kunkin viraston laadusta (toimeenpanovirasto vai ei) riippuvia menettelyjä.

6.1.7 Pääosastojen ulkosuhteiden tilanne

Komissio on vahvistanut useassa yhteydessä, että ulkosuhteita hoitavat pääosastot uudistetaan nykyisen komission toimikauden alussa määritellyllä tavalla, ja samalla komissio on todennut olevan tarpeen tutkia, voitaisiinko asianomaisten yksiköiden välistä synergiaa parantaa. Tämä asia on ollut asianomaisista yksiköistä vastaavien komission jäsenten perusteellisten tutkimusten ja keskustelujen kohteena.

Samalla on tärkeä huomata, että kaikki uudet järjestelyt on tehtävä pääosin uuden komission toimikauden alkuun mennessä, sillä ulkosuhteita hoitavien pääosastojen rakenteen uudelleenarvioinnin yhteydessä on tarpeen ottaa huomioon valmistelukunnan työn tulokset. On myös huomattava, että mahdollisuus määrittää synergiset suhteet ja saada käyttöön voimavaroja riippuu ulkosuhteita hoitavien yksiköiden organisaatorakennetta koskevista päätöksistä ja syntyneiden mittakaavaetujen uudelleenjaosta.

Edellä kerrotun vuoksi laaditaan puheenjohtajan määräyksestä – kokemusten ja valmistelukunnan työn tulosten perusteella – kertomus siitä, mikä on tehokkain tapa organisoida ulkosuhteita hoitavat yksiköt.

6.2 Rahoitus: haastava kehys vuodeksi 2004

Sillä, että 1. toukokuuta 2004 on määrätty kymmenen uuden jäsenvaltion liittymispäiväksi, on huomattavia vaikutuksia talousarviomenettelyyn. Se tarkoittaa, että ajanjaksoksi 1.1.–30.4.2004 on laadittava nykyisiä 15 jäsenvaltiota koskeva talousarvio ja että on arvioitava laajentumisen vaikutukset, jotta voidaan valmistella 25 jäsenvaltiota koskeva talousarvio, joka tulee voimaan 1. toukokuuta 2004. Näin ollen vuotuisessa toimintastrategiassa on tuotava esiin muutokset, jotka ovat odotettavissa kymmenen uuden jäsenvaltion liittymisestä.

Tässä asiakirjassa esitetty laajentumista koskeva rahoituskehys liittyy tarkistuksiin, joita komissio on ehdottanut rahoitusnäkyymiin, jotta laajentumiseen liittyvät menovaatimukset tulisivat otetuiksi huomioon. Tarkistukset ovat 6. toukokuuta 1999 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukaisia, ja ne koskevat talousarvion kurinalaisuutta ja talousarviomenettelyn parantamista. Vaatimukset, jotka johtuvat

kymmenen jäsenvaltion liittymisestä ja määräytyvät liittymisneuvotteluiden tulosten perusteella, vahvistettiin Kööpenhaminassa kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa 12. ja 13. joulukuuta 2002.

Näin ollen tässä asiakirjassa esitetään EU:n 15 jäsenvaltion osalta menojen enimmäismäärien korotukset rahoitusnäkymien otsakkeisiin, jotka koskevat maataloutta, rakennetoimia, sisäisiä politiikkoja ja hallintoa.

Otsakkeen 1, "Maatalous", osalta laajentumiseen liittyvän menojen lisäyksen odotetaan olevan noin 2,1 miljardia euroa, minkä seurauksena marginaalin odotetaan olevan miltei 1,1 miljardia euroa EU:n 25 jäsenvaltion osalta.

Otsakkeeseen 2 lisättävien rakenne- ja koheesiorahastojen maksusitoumusmäärärahojen kokonaismäärän pitäisi olla 24,6 miljardia euroa nykyhinnoin ajanjaksona 2004–2006 Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti. Tästä summasta maksusitoumusmäärärahojen lisäys vuonna 2004 on 6,71 miljardia euroa.

Sisäisten politiikkojen osalta ennuste laajentumisesta aiheutuvasta menojen lisäyksestä on melkein 1,6 miljardia euroa, mistä seuraa noin 70 miljoonan euron marginaali enimmäismäärään nähden EU:n 25 jäsenvaltion osalta.

Laajentumisella ei ole välittömiä vaikutuksia otsakkeeseen 4, "Ulkoiset toimet", mutta ehdotettu Turkille varattujen summien (134 miljoonaa euroa) siirto otsakkeeseen 7 "Liittymisen valmistelu" ja 25 miljoonan euron vapautuminen Kyproksen ja Maltan jäsenyyden myötä suurentavat huomattavasti marginaalia, ja tämän ansiosta on mahdollista tehdä joitakin merkittäviä korotuksia laajentuneen unionin naapureiden osalta, vaikka yllättävien tapahtumien varalle jätettäisiin reilu marginaali (85 miljoonaa euroa).

Otsakkeen 5, "Hallinto", osalta unionin laajentumiseen tarvittavien menojen odotetaan syntyvän 1. tammikuuta 2004 alkaen. Koska hallintomenot ovat luonteeltaan uusiutuvia, tulisi menojen ylärajan noudattamiseen kiinnittää vuoden 2004 lisäksi huomiota myös seuraavina vuosina.

Liittymistä valmistelevan tuen osalta ja Kööpenhaminassa tehtyjen Bulgariaa, Romaniaa ja Turkia koskevien päätösten mukaisesti komissio ehdottaa, että enimmäismäärää ei muuteta, jolloin marginaaliksi jää 1,8 miljardia euroa. Tämä edellyttää, että budjettivallan käyttäjä tekee päätöksen edellä mainitusta komission rahoitusnäkyymiin ehdottamasta tarkistuksesta.

Seuraavassa taulukossa on esitetty yhteenveto edellä kuvatuista seikoista sekä vuotuisen toimintastrategian suunnitelmien mukaiset kokonaistulokset. Nämä luvut luovat kehyksen alustavan talousarvioesityksen valmistelulle, mutta ne eivät määrää ennakoita lopullisia lukuja.

**Vuoden 2004 toimintastrategiapäätökseen perustuva kehys vuoden 2004
rahoitusnäköymäotsakeittain
(ALUSTAVAT LUVUT)**

(miljoonaa euroa, nykyhinnoin)

Maksusitoumusmäärärahat	Talousarvio 2003	2004		
		15 jäs.valt.	Laajent.	25 jäs.valt.
1. MAATALOUS				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa - otsake 1	47 378	47 211	2 094	49 305
Otsake 1 yhteensä*	44 780	46 140	2 094	48 234
<i>Marginaali</i>	2 598	1 071	0	1 071
2. RAKENNETOIMET				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa - otsake 2	33 968	34 326	6 709	41 035
Otsake 2 yhteensä	33 980	34 326	6 709	41 035
<i>Marginaali</i>	-12	0	0	0
3. SISÄISET POLITIIKAT				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa	6 796	7 053	1 614	8 667
Otsake 3 yhteensä	6 796	7 004	1 591	8 594
<i>Marginaali</i>	0	49	23	73
4. ULKOISET TOIMET				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa	4 972	5 082	0	5 082
Otsake 4 yhteensä	4 949	4 996	0	4 996
<i>Marginaali</i>	23	86	0	86
5. HALLINTO				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa**	5 381	5 600	557	6 157
Otsake 5 yhteensä	5 360			6 137
<i>Marginaali</i>	21			20
6. VARAUKSET				
<i>Marginaali</i>	434	442	0	442
	0	0	0	0
7. LIITTYMISTÄ VALMISTELEVA TUKI				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa	3 386	3 455		3 455
Otsake 7 yhteensä***	3 386	1 610		1 610
<i>Marginaali</i>	0	1 845		1 845
Maksumäärärahat yhteensä				
Enimmäismäärä rahoituspuitteissa (otsakkeet 1–7)	102 315	103 169	10 974	114 143
<i>Marginaali</i>	2 629			3 094
Kaikki yhteensä - otsakkeet 1–7	99 686			111 049

* Vuoden 2004 luvut ovat alustavia arvioita.

** Enimmäismäärissä on otettu huomioon virkamiesten eläkemaksut.

*** Vuoden 2004 määrärahat sisältävät 1,36 miljardia euroa Bulgariaa ja Romaniaa varten ja 250 miljoonaa euroa Turkia varten, mutta niihin ei sisälly vielä määrittämättä olevia määrärahoja, jotka liittyvät ehdokasmaiden ydinvoimaloiden käytöstä poistamiseen.

Valittujen aloitteiden rahoitusvaikutuksesta esitetään yhteenveto seuraavissa taulukoissa. Kunkin – kolmeen painopistealueeseen liittyvän – toimintalohkon luvut liittyvät EU:n 15 jäsenvaltion rahoitussuunnitelmien muutoksiin ja uusien aloitteiden

vaikutuksiin EU:n 10 uuteen jäsenvaltioon. Näin ollen ne kuvastavat lisävaroja, joiden katsotaan olevan tarpeen määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jäljempänä olevissa taulukoissa kuvatut suurimmat muutokset koskevat sisäisiä politiikkoja (tutkimus mukaan luettuna), ulkoisia toimia ja liittymistä valmistelevaa tukea.

6.2.1 Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: liittyminen

Taulukko 1 - Painopistealueen "Liittyminen" rahoitus, johon sisältyy ohjelmien ulottaminen koskemaan EU:n 10:tä uutta jäsenvaltiota

Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa) <i>Rahoitusnäkymien otsakkeet 3, 4 ja 7</i>	Liittyminen		
	<i>Rahoitus, johon sisältyy ohjelmien ulottaminen koskemaan EU:n 10:tä uutta jäsenvaltiota</i>		
Toimintalohko	2004	2005	2006
Talous- ja rahoitusasiat	42,5	41,5	41,5
Yritystoiminta	12,9	14,0	15,0
Työllisyys ja sosiaaliasiat	17,0	17,5	18,0
Maatalous ja maaseudun kehittäminen	6,3	6,6	7,0
Energia ja liikenne	219,0	231,0	239,0
Ympäristö	25,0	25,0	25,0
Tietoyhteiskunta	9,7	9,8	10,0
Kalastus	8,7	9,0	9,0
Sisämarkkinat	1,7	1,7	1,8
Verotus ja tulliliitto	6,4	7,4	7,2
Koulutus ja kulttuuri	144,0	144,0	140,0
Lehdistö ja viestintä	6,8	5,7	5,7
Terveys- ja kuluttaja-asiat	12,0	13,0	14,0
Oikeus- ja sisäasiat	343,8	377,1	355,5
Ulkosuhteet	0,6	0,7	0,7
Kauppa	0,9	1,1	1,2
Laajentuminen*	471,0	436,0	569,0
Petostentorjunta	1,2	1,3	1,5
Politiikan yhteensovittaminen ja komission oikeudellinen neuvonta	0,9	0,8	0,8
Hallinto	3,5	4,5	3,4
Tilastot	5,7	5,8	6,5
Tutkimuspuiteohjelma	480,0	530,0	590,0
YHTEENSÄ	1 819,6	1 883,5	2 061,8

* Laajentumisen toimintalohkoon sisältyvät määrärahat liittyvät Turkin liittymistä valmistelevaan tukeen (250 miljoonaa euroa vuonna 2004) ja instituutioiden kehittämiseen (221 miljoonaa euroa vuonna 2004).

Bulgarian ja Romanian osalta kaikkiin kolmeen liittymistä valmistelevaan välineeseen tarkoitettujen määrärahojen osalta vuoden 2004 osalta 1,36 miljardia euroa, vuoden 2005 osalta 1,502 miljardia euroa ja vuoden 2006 osalta 1,65 miljardia euroa.

Tämä ensimmäinen taulukko, joka koskee painopistealuetta "Liittyminen", sisältää määrärahat, joiden katsotaan olevan tarpeen nykyisten ohjelmien ulottamiseksi koskemaan kymmentä unioniin liittyvää valtiota.

Edellä mainitun nykyisten ohjelmien laajentamisen lisäksi sisäisiin politiikkoihin sisältyy muutamia erityisiä siirtymätoimenpiteitä, jotka ovat seurausta Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston päätelmistä.

Liikenteen ja energian toimintalohkoon sisällytetään vuonna 2004 yhteensä 138 miljoonaa euroa nykyisten ohjelmien laajentamiseen liittyvien määrärahojen lisäksi. Lisärahoitus liittyy ydinturvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin, joihin kuuluu Ignalinan (Liettua) ja Bohunicen (Slovakia) ydinreaktoreiden käytöstä poistaminen.

Laajentumisen toimintalohkoon sisällytetään vuotta 2004 varten 221 miljoonaa euroa opastuksen ja taloudellisen tuen antamiseen unioniin liittyvien valtioiden avustamiseksi vahvistamaan hallinnollisia ja oikeudellisia valmiuksiaan. Tämä instituutioiden kehittämiseen tarkoitettu siirtymäjärjestely laajentaa Phare-ohjelman puitteissa aloitettuja toimia.

Oikeus- ja sisäasioiden toimintalohkossa on vuonna 2004 varattu 317 miljoonaa euroa Schengenin siirtymäjärjestelyn täytäntöönpanon rahoittamiseen. Järjestely hyväksyttiin Kööpenhaminan Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2002, ja sen tarkoituksena on avustaa uusia jäsenvaltioita valvomaan EU:n uusia ulkorajoja. Myös Kaliningradin siirtymäjärjestely kuuluu tähän toimintalohkoon, ja sille on varattu vuodeksi 2004 yhteensä 13 miljoonaa euroa.

Talous- ja rahoitusasioiden toimintalohkoon sisältyy neljän vuoden ajan vuosittainen 25 miljoonan euron summa komission osuutena ehdotettuun Euroopan investointirahaston pääoman korottamiseen, jotta voitaisiin varmistaa rahaston tukitoimien jatkuvuus laajemmassa EU:ssa. Lisäksi on varattu 13 miljoonaa euroa pääomasijoitusjärjestelyyn monivuotisessa ohjelmassa yritysten ja yrittäjyyden hyväksi¹².

Mikäli Kyproksen pohjoisosasta päästään poliittiseen sovintoon, varataan saaren yhdistymistä varten lisämäärärahoja kuhunkin asiaankuuluvaan otsakkeeseen (otsakkeet 1, 2 ja 3). Tällöin kyseiset määrärahat lisätään asianomaisten rahoitusnäkymien enimmäismääriin, joten marginaalit pysyvät ennallaan.

Painopistealue "Liittyminen" sisältää myös Bulgarialle, Romanielle ja Turkille tarkoitetun liittymistä valmistelevan tuen. Komissio ehdottaa, että määrärahat vastaisivat Bulgarian ja Romanian liittymistä vuonna 2007 koskevia toimintaohjeita, mikä tarkoittaisi nykyisten määrärahojen korottamista seuraavina kolmena vuotena 20, 30 ja 40 prosentilla; lisäksi niitä täydennettäisiin vielä määrittelemättä olevalla ydinvoimaloiden käytöstä poistamiseen tarkoitettulla summalla. Liittymistä valmistelevien välineiden osuudet seuraavat Berliinissä päätettyä mallia, mutta niitä täsmennetään lähikuukausina, ja päätökset tehdään neuvoston kolmen asiaa koskevan asetuksen puitteissa. Päätöksenteossa otetaan huomioon kyseisten maiden tarpeet ja vastaanottokyky. Turkin osalta aiotaan kyseisenä ajanjaksona tehdä huomattava

¹² Yritystoiminnan pääosaston ja talouden ja rahoituksen pääosaston yhteisaloite.

korotus 1,05 miljardiin euroon, mikä keskimäärin kaksinkertaistaa nykyiset summat. Vuoden 2004 osalta talousarvioon tulisi varata 250 miljoonaa euroa.

Terveys- ja kuluttaja-asioiden toimintalohkossa aiotaan lisäksi myöntää määrärahoja otsakkeeseen 1 a sisältyvien eläin- ja kasvitautien hävittämishojelmien laajentamiseen sekä myös raivotautirokotuskampanjoiden valmisteluun uusissa jäsenvaltioissa.

6.2.2 Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: vakaus

Taulukko 2 - Muutokset rahoituksessa suhteessa EU:n 15 jäsenvaltion ohjelmasuunnitelmaan, painopistealue "Vakaus"

Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa) <i>Rahoitusnäkymien otsakkeet 3, 4 ja 7</i>	Vakaus		
	<i>Suuntaa-antavat muutokset rahoituksessa</i>		
Toimintalohko	2004	2005	2006
Tietoyhteiskunta	3,5	6,8	8,0
Oikeus- ja sisäasiat	14,5	3,9	5,8
Ulkosuhteet	147,0	150,8	157,2
Humanitaarinen apu	10,0	10,0	15,0
YHTEENSÄ	175,0	171,5	186,0

Tällä painopistealueella ehdotetut lisärahoitusta vaativat aloitteet kuuluvat kahteen pääryhmään: vakautta unionin ulkopuolella edistävät aloitteet ja unionin sisäiseen vakauteen suuntautuvat aloitteet.

Ulkosuhteiden toimintalohkossa ehdotetaan vakauden aikaansaamiseksi sekä laajentuneen unionin ja sen **naapurimaiden** välisen kuilun kaventamiseksi, että lisätään tukea Länsi-Balkanin maille, kokonaismäärältään 675 miljoonaan euroon (makrotaloudellinen apu mukaan luettuna), jotta tuki ei vähenisi niin jyrkästi ensimmäisten vuosien voimakkaan etupainotteisuuden jälkeen. Välimeren alueen osalta Turkin siirtäminen otsakkeeseen 7 luo tilaa muille valtioille, ja ehdotetaan korotusta yhteensä 859 miljoonaan euroon vuonna 2004. Myös demokratiaan ja ihmisoikeuksiin myönnettävät määrärahat nostetaan vuoden 2003 talousarvion tasolle (+17,5 miljoonaa euroa) budjettivallan käyttäjän toivomalla tavalla.

Humanitaarisen avun määrärahoja korotetaan 485 miljoonaan euroon vuoden 2004 osalta (+10 miljoonaa euroa vuonna 2004), jotta apua voidaan antaa missä tahansa humanitaaristen kriisien vaarantaessa vakauden, erityisesti Afrikassa ja Aasiassa. Humanitaariset kriisit johtavat usein muuttoliikkeeseen, ja tällaisten kriisien lieventäminen edistää Euroopan unionin ja sen naapurien vakautta.

Kuten komission 3. joulukuuta 2002 antamassa tiedonannossa (KOM(2002)703 lopullinen) ilmoitettiin, painopistealueeseen "Vakaus" pitäisi kuulua osaltaan myös tarve **sisällyttää siirtolaisuuskysymykset paremmin osaksi Euroopan unionin politiikkaa suhteissa unionin ulkopuolisiin maihin**. Tälle toiminnalle, johon liittyviä valmistelutoimia on vetänyt oikeus- ja sisäasioiden pääosasto vuosina 2001,

2002 ja 2003, ehdotetaan luotavan erityinen oikeudellinen perusta ja myönnettävän määrärahoja vuosittain 30 miljoonaa (+13 miljoonaa euroa vuonna 2004). Tämä uusi monivuotinen ohjelma sisällytetään ulkosuhteiden toimintalohkoon, ja sitä hallinnoidaan yhteisön ulkopuolelle suuntautuvaa tukea koskevan uudistuksen periaatteiden mukaisesti, yhteisön muiden yhteistyö- ja kehittämisohjelmien ohella ja noudattaen yhteisön ulkoisten toimien yleistä johdonmukaista linjaa. Uuden ohjelman tulisi täydentää edellä mainittuja ohjelmia ja tuoda lisäarvoa erityisesti siten, että sen ansiosta komissio voi toteuttaa turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan puitteissa tälle ohjelmalle asetetut tavoitteet ja painopisteet ja käsitellä nopeasti, kohdennetusti ja joustavasti jäsenvaltioiden ilmaisemat oikeus- ja sisäasioihin liittyvät huolenaiheet ja toiveet.

Rajavalvonnan parantamiseen tarkoitettut määrärahat liittyvät pääasiassa integroidun viisumintunnistusjärjestelmän (Visa Information System, VIS) luomiseen oikeus- ja sisäasioiden toimintalohkossa. Tämä on olennainen edellytys henkilöiden vapaalle liikkuvuudelle alueella, jolla ei ole sisärajoja; nykyiseen rahoituksen ohjelmasuunnitelmaan lisätään 10 miljoonaa euroa.

Yksilön oikeuksien parantamisen alueella DAPHNE II -ohjelma lapsiin, nuoriin ja naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi (+1,3 miljoonaa euroa) ja perusoikeusasiantuntijoiden verkosto (+1 miljoonaa euroa) vaativat lisärahoitusta, samoin osoitetaan 2 miljoonaa euroa kolmansien maiden kansalaisten kotouttamiseen.

Hieman lisää määrärahoja myönnetään Tampereen ohjelman arviointiin sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen seuraavan vaiheen valmisteluun, vaikutustenarviointiin ja laajamittaisten IT-hankkeiden kehittelyyn liittyviin horisontaalisiin tarpeisiin.

Tietoyhteiskunnan toimintalohkossa aiotaan kehittää **viestintäverkkojen turvallisuutta** koskeva politiikka ja perustaa tietoturvavirasto (+3,5 miljoonaa euroa vuonna 2004). Tämä on sisäisen turvallisuuden ja rajavalvonnan olennainen edellytys. Itse virasto tarkkailee parhaita toimintatapoja ja kerää asiantuntemusta luodakseen eurooppalaisen politiikan tälle alueelle.

6.2.3 Toiminnan painopistealueiden rahoitusvaikutukset: kestävä kasvu

Taulukko 3 - Muutokset rahoituksessa suhteessa EU:n 15 jäsenvaltion ohjelmasuunnitelmaan, painopistealue "Kestävä kasvu"

Maksusitoumusmäärärahat (miljoonaa euroa) <i>Rahoitusnäkömien otsakkeet 3, 4 ja 7</i>	Kestävä kasvu		
	<i>Suuntaa-antavat muutokset rahoituksessa</i>		
Toimintalohko	2004	2005	2006
Yritystoiminta	1,5		
Kilpailu	0,8	0,8	0,8
Työllisyys- ja sosiaaliasiat	1,5		
Energia ja liikenne	25,0	23,5	22,5
Ympäristö	2,5		
Suora tutkimus	3,8	11,0	3,4
Kalastus	0,6		
Kauppa	1,5	1,6	1,7
Kehitysyhteistyö ja suhteet AKT-maihin	8,5	23,2	23,7
YHTEENSÄ	45,7	60,1	52,1

Useimmilla painopistealuetta "Kestävä kasvu" koskevilla keskeisillä aloitteilla ei ole vaikutusta rahoitukseen. Jotkin niistä vaativat kuitenkin lisärahoitusta vuonna 2004.

Uuden kemikaalistrategian tavoitteena on järjestää uudelleen kemikaaleja koskeva yhteisön lainsäädäntö kokonaisuudessaan ja valmistella uutta kemikaaleja koskevaa järjestelmää, ja se edellyttää uuden viraston perustamista. Tähän on varattu määrärahoja 3,0 miljoonaa euroa vuonna 2004, jaettuna toimintolohkoille "ympäristö" (1,5 miljoonaa euroa) ja "yritystoiminta" (1,5 miljoonaa euroa).

Työllisyys- ja sosiaaliasioiden toimintalohkossa yritysten sosiaalisen vastuun edistämistä koskeva eurooppalainen strategia edellyttää 1,5 miljoonan euron lisärahoitusta toiminnolle "työntekijäjärjestöt ja työolosuhteet" sidosryhmäverkostojen kehittämiseksi, kokemusten ja parhaiden toimintatapojen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden välillä, perusteanalyysien tekemiseksi ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvien välineiden levittämiseksi.

Kalastuksen toimintalohkossa tarvitaan 0,6 miljoonan euron suuruista lisärahoitusta alueellisten neuvoo-antavien toimikuntien perustamista varten. EU:n kilpailusääntöjen uudelleenjärjestelyn seurauksena perustetaan kilpailuviranomaisten verkosto, jota koordinoinnista vastaa komissio ja jolle varataan määrärahoja 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2004.

Suoran tutkimuksen toimintalohkossa ehdotetaan vuodeksi 2004 yhteensä 16 miljoonaa euroa ydinlaitosten käytöstä poistamiseen ja jätteen käsittelyyn liittyvän ohjelman jatkamiseen.

Energian ja liikenteen toimintalohkossa tarvitaan 20 miljoonan euron lisärahoitusta Euroopan meriturvallisuusvirastolle, jotta voidaan kehittää Euroopan unionin mahdollisuuksia varautua öljyvahinkoihin.

Lisäksi eurooppalaiselle tarkkailujärjestelmälle, joka koskee sisämarkkinoiden toimintaa perinteisten energialähteiden osalta, myönnetään lisämäärärahoja 5 miljoonaa euroa.

Suunnitelmien mukaisesti kuudennen tutkimuksen puiteohjelmalle myönnettävä huomattava määrärahojen korotus (255 miljoonaa euroa) tukee EU:n tutkimustoiminnan kehitystä, samoin kuin määrärahojen korotus (480 miljoonaa euroa vuonna 2004), joka on varattu kattamaan tutkimustoiminnan ulottaminen uusiin jäsenvaltioihin.

Ulkoisten toimien osalta lisärahoitusta vaativat pääasiassa seuraavat kaksi aloitetta:

Terveystoimien (aids, malaria, tuberkuloosi, lisääntymisterveys ja tartuntataudit kehitysmaissa) tukemiseen myönnetään lisämäärärahoja 17 miljoonaa euroa toimen "kehitysyhteistyöpolitiikka ja alakohtaiset strategiat" puitteissa, ja lisäksi resurssit jaetaan uudelleen toimen sisällä. Näin ollen kyseisten lisämäärärahojen avulla saavutettu taso on vuoden 2003 talousarviossa päätettyjen määrien mukainen.

Kehitysmaiden kestävän kasvun edistämisen ja ilmaston lämpenemisen osalta tulisi trooppisten metsien suojeluun varata lisämäärärahoja 6 miljoonaa euroa, jotta viime vuosien viivästykset voidaan kuroa umpeen.

Lisäksi ympäristön ja kehitysyhteistyön toimintalohkossa on tarpeen korottaa nykyisen toiminnan määrärahoja, jotta voidaan noudattaa Johannesburgissa pidetyssä maailmanlaajuisessa kestävän kehityksen huippukokouksessa tehtyjä sitoumuksia.

Kaupan toimintalohkon määrärahojen lisääminen ilmentää lisääntyntä tukea kehitysmailla Dohan kehitysohjelman puitteissa.